

MARKUS

Kawuri kəji Isa Almasiwuye

Markus ruwujənadə

Linjila Markussedə

Kitawu Markus ruwujənadə, tima Linjila kənyindiye də wo. Ti Markusdə kəngayamba mewun yindin Isaye falnja gəni yaye, Biturus-a kəngayamba gadedə-aa jauro nojəna. Tayiyen ti ye lawar Isayedəa fangeno. Tussənni ngawon Ruhu Alaye tia cakke taldu bawoaro awo ania kəla kəndəgai Isayen ruwuyeno. Lamar ani wakkajanadə ku saa dəwu yindi gai yaye, Ala cakke Linjila adə gadejənnin har nandero kadio.

DABBARDA KIDA ISAYE

*Nawi Yahayaye Isaro jawal dabbarduwu
(Mat 3.1-12; Luk 3.1-20; Yah 1.19-28)*

¹ Akko badiduram kawuri kəji Isa Almasiwu Tada Alayeyedə.

² Kuren curo kitawu Nawi Ishayayen ruwuwadadə gai:

«Nin fuwunno kəngayammi nodəkke niro jawalnəm cassai.†

³ Tidə kam laa karaan kowo sapce:
“Kəmandero jawal dabbargənowo,
koduramnju cəkko dewo!”

† 1:2 1.2 Mal 3.1

cæne wormaji.»†

⁴ Nawi Yahaya Kasalama fælediye karaan jamaro kawuri kasala tuwaye biwuwa gawurduye cæddi kærga.

⁵ Adægaima am lardu Yahudiyaye-a bærni Jerujalemba-a samma nanjuro isane biwunja wuljane curo bærəm Jordaniyen tayiro kasala tuwaye kiddo.

⁶ Yahayaye kajəmunjudə kanduri karimoyen caaada, canjanju ye ngirin tikkerəna. Kəmbonju ye kawi-a kəmagən-a.

⁷ Jamaro kawuri cædde: «Kam laa wua kənduwon kosəna je sunonjuye ngunəme wuiduma tikkəni ngawonin isi.

⁸ Wudə ingilan nayiro kasala ngeddəkko, amma tidə Ruhu Alayelan nayiro kasala njaddi,» yeno.

Ruhu Alaye Isaro jəptuwu-a Yiwulisse Isaa jaraptu-a

(Mat 3.13-17; 4.1-11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Yim anin Isa bəla Najarat cidi Galileyedən cije bærəm Jordaniyero ise Nawi Yahaya tiro kasala kiddo.

¹⁰ Isa ingidəlan kiluwunniyama, same farakko fərəmdə Ruhu Alaye alama bullam gai tiro jəpciyi kiro.

¹¹ Koro samelan kowo nukce: «Nima Tadani wo, njəraakkəna. Niramnin jauro karwuni kəjjinə!» yeno.

¹² Sadəman Ruhu Alayedə tia cakke karaa dərero kiluwo.

† 1:3 1.3 Ish 40.3

¹³ Karaadən kawu fidewuro Yiwulis tia jarapci kərga. Ti bundiya karaaye-a rokko, malaiyawa ye tiro ngissagai.

KIDA ISAYE CIDI GALILEYEN

Isaye kidanju badidu

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ngawo Nawi Yahayaa kosoro casakkənayen, Isa cidi Galileyero walde jamaro kawuri kəji Alaye wulduwu badiyeno.

¹⁵ Tiye: «Sadə cədəna, nodo bargaa Alaye del karənjəna! Təmmowo, kawuri kəji Alayedəa kasaddowo!» yeno.

Isaye fuwurawanju burwoyeya bowodu

(Mat 4.18-22; Luk 5.1-11)

¹⁶ Yim laa Isa ci bərəm Galileyeya jəgai duwon, Siman-a yanjugəna Andarawus-a buni taramnja bərəmdəro fijagai kiro. Tayidə buni tawu.

¹⁷ Isaye tayiro: «Arowo wua səgaiwo, nayia kam tawuro njadəkki,*» yeno.

¹⁸ Sadəman buni taramnja koljane tia geya.

¹⁹ Koro gana fuwuyenniya, Yakuba tada Jabadiye-a yanjugəna Yahaya-a curo maarayen buni taramnja caassai kiro.

²⁰ Sadəman tayia bowoje cijane bawanja Jabadi-a kidawunju-aa curo maaradəyən koljane tia geya.

Isaye kam karuwaa isangaduwu

(Luk 4.31-37)

* **1:17** 1.17 kam tawu - Am duwon am gadea Isaa gawuro waljaro majaidə.

²¹ Daji Isa-a fuwurawanju-a bərni Kafarnaam-bero kadira. *Yim tustuye kidənniyama, Isa dandallo ngaye jamaa alamdu badiyeno.

²² Jamadə alamdunjudəa ajapkera, dalilnjudə alamdunjudə maləmba Attaurayedə gai gəni, kənduwoaro manaji nangaro.

²³ Sa adən curo dandalnjadəyen karuwama laa burwu cakke:

²⁴ «A! Isa kam Najaratte, awi lambonəm andiro? Andia siduwuro wa kadim? Nia asunjəkkəna, nima Tayir Alayedə wo!»[†] yeno.

²⁵ Amma Isa sedandəro jəkkade mana dapciye: «Cinəm jange kamdəa kolle luwe!» yeno.

²⁶ Daji sedandə burwu dunoa cakke kamdəa jəjəkce kolje kiluwo.

²⁷ Tayi samma ajapcane amanjaro: «Attə awi? Alamdu jiri bərin, diye! Kənduwoaro sedansoro wada ciya, jagai!» cani.

²⁸ Sadəman lawar Isaye cidi Galileye ngaro tatargaada.

Kalmaram: Yim tustuye

Ala same-a dunia-a kawu arakkulan alakkeno. Kawu tulurre kidənniya, kidanju alaktuye cerənadəro, Ala tuskeno. Kawu tulurredəro tagənasso bargə dəpciye kaanjuro kido.

Ci Nawī Musayen Ala wada Israyilawuro ce curo mawuyen kawu arakkuro kida cado, amma kawu tulurredə bare kida cadənni, yim adə tussa tiro ambəccaa yeno. Jama Israyilawudə səbdua yim tustuyero kedo.

[†] **1:24** 1.24 Tayir Alayedə - Biwubawoma, am gade-a gade.

Jaman Bargaande Isa Almasiwuyen wurawa adinwu kəwuro Farisawaye awo ngəwusoro kida cane jamaro yim tustuyea dio dapcaana, har bare am dondisoa yim tustuyea isangajaganni cani.

*Isaye am ngəwua isangaduwa
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-44)*

²⁹ Dandaldən keluwunniyama, Isa-a Yakuba-a Yahaya-a rokko fado Simanne-a Andarawusse-aro leyeru.

³⁰ Ya kəsai Simannedə dondi bowada, kange tia cədana. Daji Isaro lawarnju wulyeyeranniya,

³¹ nanjuro leje mukkonju cədane tia kisango. Kangedə tia kolje, ti ye tayia sosadu badiyeno.

³² Yim adəa kəngal kikkurunniya, am dondi-a karuwamaso-a sammaa na Isayero kewudo.

³³ Am bərnidəye samma ci fadodəyen captana duwon,

³⁴ Isa am kada kasuwa jiri jiria isangayeyeno, koro sedanna kada duyeno. Amma sedannadəro manadu amarjəgənni, ti wunduro nojana nangaro.

³⁵ Wajənanjua suwa ləp Isa tawaje culuwe na wunduma baworo leje nadən moduwa kido.

³⁶ Siman-a amanju-a ye tia madaro keluwo.

³⁷ Kewandənniya, tiro: «Am samma nia manjai,» yera.

³⁸ Isaye tayiro: «Bəlawə gadero leniyo, amnja yero mana Alaye yiddəkko! Adəma nangaro kadikko,» yeno.

³⁹ Adəgaima Isa bəla bəlaro leje dandalnjan ambo mana Alaye wuljiyi, sedanna ye duji ngai duwon, cidi Galileye sammaa diriyeno.

Isaye kam barasua isangaduwu
(*Mat 8.1-4; Luk 5.12-16*)

⁴⁰ Kam barasua laa na Isayero ise tungurumje tia lowoje: «Raammaa, rangəme wua isan-gasəgəme tayirro walləkki,» yeno.

⁴¹ Isa kamdəa njunoje mukko sajiye tia leje: «Raakkəna, tayirro walle!» yeno.

⁴² Sadəman barasudə tia kolje tayirro walyeno.

⁴³ Daji Isa tiro marmarea cədde tia salamgeno.

⁴⁴ Tiro: «Bare awima wundumaro wulgəmmi, amma lene řimandəro fəledəgəne. Tayirro walləmmadə, sadaa Nawi Musa wuljənadəa de, jamaro shedaro waljo!» yeno.

⁴⁵ Adə yaye kamdə leje ngəwuro manaje lawardəa ndarasoro tataryeyeno, har Isa bəla fimaro rakce federo ngayiwawo, sai karaa wunduma bawolan dəgai. Koro jama ndarasoyen yaye nanjuro isai.

2

Isaye kam tiyinju nunaa isangaduwu
(*Mat 9.1-8; Luk 5.17-26*)

¹ Ngawo kawu ganayen Isa bərni Kafarnaam-bero walladanniya, jamadə ti fadonno fangera.

² Am ngəwu isane captane, har cinnaman na baworo walyeno. Tayiro mana Alaye cəddi duwon,

³ am dewu kam tiyi nunaa laa ngojane isane nanjuro kewudo.

⁴ Amma jama captana nangaro rakcane Isaa karənjaiwawodə, daji sorodəro jawane kəla sorodəye na Isa dəganadən kajane kamdəa kəla bənaramnjuyen sayeyera.

⁵ Isa kambərsenjadəa kirunniya, kam tiyinju nunaadəro: «Tadani, biwunəm gawurdəna,» yeno.

⁶ Daji maləmba Attauraye laa nadən napkada karwunjan:

⁷ «Awiro kam attə ngai wulji? Alaa gaskajəna, diye! Ala gənia, wunduma kambo biwu gawurjiyi bawo, mare?» cani.

⁸ Sadəman Isa awo karwunjaye asuje tayiro: «Awiro karwundon awo ania wulluwidə?

⁹ Ndaso gəle kam tiyinju nunaa adəro budu wo: “Biwunəm gawurdəna” wulduma ra “Cine bənaramməm ngone lene!” wulduma?

¹⁰ Nonowo, Tada Kambədə* nanjun kənduwo biwu ambe dunialan gawurduye mbeji!» yeno. Daji kam tiyinju nunaadəro:

¹¹ «Niro wulnjəgəkki, cine bənaramməm ngone fannəmbo lene!» yeno.

¹² Sadəman kamdə fuwu am sammayen cije bənaramnju ngoje leyeno. Tayi samma jauru ajapcane Alaa congorəne: «Awo adə gai ngaltema ruiyende!» yera.

Isaye Lewia bowodu
(*Mat 9.9-13; Luk 5.27-32*)

¹³ Koro Isa walde ci bərəmbero kadio. Am kada kadami nanjuro isane tayia alamgeno.

* **2:10** 2.10 Tada Kambədə - Isa kəla Tada Kambədəyen manajiya, kəlanjuman manaji.

14 Kodu cædi duwon, Lewi tada Alfawusse kidaramnju akki mowoyen napkadaa kiro. Isaye tiro: «Wua sægai!» yenniya, cije tia giya.

15 Isa fado Lewiyen masənaro napcəna duwon, akki mowomaso-a biwuma gadeso-a kada ye ti-a fuwurawanju-a rokko masəna dioro napkera, tayi gai kada tia jaana nangaro.

16 Maləmba Attauraye kəwu Farisawaye laa Isa biwumaso-a akki mowomaso-a rokko masəna cadiro kerunniya, fuwurawanjuro: «Awiro Isa akki mowomaso-a biwuma gadeso-a rokko masəna cadidə?» yera.

17 Isa adəa fangenniya, tayiro: «Kam dondi gənia, kam ngadə lowotor majiwawo. Jiremasoa gəni, biwumaso bowoduro[†] kadikko,» yeno.

Kambiwu kəla asemben
(*Mat 9.14-17; Luk 5.33-39*)

18 Fuwurawa Nawi Yahayaye-a Farisawaye-a asem[‡] cadai duwon, am laa na Isayero isane tiro: «Awiro fuwurawa Yahayaye-a Farisawaye-a asem cadai, amma fuwurawanəm cadaiwawodə?» cane keworo.

19 Isaye tayiro: «Mai larusaye dawunjan duwon, ngaladiya asem cadai wa? A'a, mai larusaye dawunjan duwon, asem cadaiwawo.

20 Amma sa ise mai larusayedəa dawunjan cattuluwiya, sa adən duwon asem cadai.

21 «Wunduma guntu batta bərinne ingiro cakke captənni ngoje kajəmu dinaro cukkududiwawo. Ngai cədia, batta bəriנדə dinadəyen capte kardudə cayemaro kuraro walji.

[†] 2:17 2.17 biwumaso bowodu - Tuwa cadoro. [‡] 2:18 2.18 asem - Asem adə faral gəni, nafila.

22 Koro wunduma diben bərin ngoje satki dinaro fijiwiwawo. Ngai cədia, dibendə satkidəa falji. § Diben ye bawo, satki ye bawo. A'a, amso diben bəřindəa satki bəřinno fiĵagai,» yeno.

Isa kəma yim tustuye
(*Mat 12.1-8; Luk 6.1-5*)

23 Yim tustuyea laa Isa-a fuwuranju-a kulo algamaye rejane kojai duwon, fuwurawadə kəla algamaye fifirdu badiyera.

24 Farisawa laaye tiro: «Akko rui, awiro fuwuranəm awo yim tustuyea kəndoro haramdəa cadidə?» yera.

25 Isaye tayiro: «Sa Nawi Dauda-a amnju-a kəna fanjanadən, awo cədənədəa ngaltema kitawulan kəranuwwi wa?

26 Jaman Abiyatar řiman kurayedən curo Fado Alayero ngaye burodi sadaaye ngoje jəgəre amnju yero ce gewo. Rimannaro gənia, am gadero burodi sadaaye ngərodə haram!» †

27 Daji Isaye tayiro: «Ala kəmdəa yim tustuye nangaro alakcənni, yim tustuyedəa kam nangaro alakkeno.

28 Adə nangaro Tada Kambədə kəma yim tustuye, diye!» yeno.

3

Isaye kam mukkonju canaa isangaduwwu
(*Mat 12.9-14; Luk 6.6-11*)

§ 2:22 2.22 dibendə satkidəa falji - Diben bəřin moĵogolje kuraro walji nangaro, satki dinadəa falji. † 2:26 2.26 1Sam 21.1-6

¹ Koro Isa walde dandallo kərgawo. Nadən kam laa mukko canaa mbeji.

² Am laa ye Isaro ayau gənaduwu caraana nangaro hangalnjayen tia ninijai, yim tustuyeaman kamdəa isangayeyenoaro.

³ Daji Isa kam mukko canaadəro: «Cine dawunden dane!» yeno.

⁴ Koro jamadəro: «Yim tustuyea ngəla kəndo ra diwi kəndoma halal wo? Ro njəkkawo ra ro tuluwoma halal wo?» cəne kiworo. Amma gəm kedo.

⁵ Isa gərgaje kəla karwukibbanjayen karwunju jairo kuttaje tayia ninije kamdəro: «Mukkonəm sane!» yeno. Sayenniya, mukkonju kəlewa salairo walyeno.

⁶ Farisawadə dandaldən keluwunniyama, le-jane am Mai Hirudusse-a rokko sawardane jawal Isaa njejoye mayera.

*Jama kadaye Isaa ga
(Mat 4.23-25; Luk 6.17-19)*

⁷ Daji Isa-a fuwurawanju-a cijane ci bərəmbero leyera. Cidi Galileyen am kada kadami tia geya. Koro am lardu Yahudiyaye-a

⁸ Jerujalembe-a lardu Idumiyaye-a cidi adin-nam bərəm Jordaniye-a cidi bəрни Tirre-a Sidonne-ason kada kadami ye awo Isa cədisodəa fanjane nanjuro kadira.

⁹ Adəgaima Isaye fuwurawanjuro bare am kada captanadə tia gəgərəpcaganniro maara tiro dabbarjaa yeno.

¹⁰ Isa am kada isangajəgəna nangaro, am kasuwaasodə tia lejaro gəgərəptagai.

¹¹ Sedanso ye tia caruiya, fuwunjun tungurum-jane ngujane yiljane: «Ni Tada Alaye!» cani.

¹² Amma bare tia isanojaganniro tayiro jairo kikkado.

*Isaye kəngayamba mewun yindindəa galadu
(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)*

¹³ Daji Isa kəla kauyero juwane am tayilan məradunjuadəa bowoje nanjuro kadira.

¹⁴ Curonjan mewun yindin kəreje tayia kəngayambanjuro galayeno. Nianjudə ti-a rokko napca, tayia cunodo leja kawurinjua jamaro wuljaa,

¹⁵ kənduwo sedan dudaye cawando.

¹⁶ Akko am mewun yindin galajənadə, tayima Siman kam tiro cu Biturus cakkənadə,

¹⁷ Yakuba tada Jabadiye, yanjugəna Yahaya-a, tayi yindi yero cu Bonaji cakkəna, maananjudə tadawa raduye,*

¹⁸ koro Andarawus, Filibus, Bartolomi, Matiyu, Toma, Yakuba tada Alfawusse, Tadawus, Siman kam Kan'anaye,†

¹⁹ Yahusa Iskariyot kam mukko kəladowayero Isaa sərəttuwumadə.

*Kənduwo Isaye ndaran isi?
(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23)*

²⁰ Daji Isa fadoro wallada. Jama kada ye caye gai captane, har Isa-a fuwurawanju-aro masəna kəmboro katkeru.

²¹ Kəramiyanju adəa fangeranniya, tia taro leyera, hangal tia maujəna cani nangaro.

* **3:17** 3.17 tadawa raduye - Am ro doia. † **3:18** 3.18 kam Kan'anaye - Kam lardunju rawoma.

22 Koro malamba Attauraye Jerujalemlan isanadaye: «Beljabul‡ tia cädana! Känduwo mai sedannayen sedannaa duji,» yera.

23 Daji Isa tayia bowoje misalnin tayiro wuljiye: «Awiawin Yiwulis rakce Yiwulissa duji?

24 Kərmai duwon kəlanjuro yaktiyia, rakce dəgaiwawo.

25 Fado duwon kəlanjuro yaktiyia, fadodə ye rakce dəgaiwawo.

26 Yiwulis ye kəlanju lawalaje yaktiyia, rakce dəgaiwawo, dunonju cerəna.

27 Wunduma rakce fado kam dunoayero ngaye kəndanju cəmoyiwawo, sai kam dunoadəa cikkeriya duwon. Cikkeriya, kəndanju cəmoyi.

28 «Jiremaro nayiro wulnjagakki, biwu dio-a Alaa bastu-a samma kambo gawurdiyi.

29 Amma kam Ruhu Alayea bassimadə, təmmaro tiro gawurdiyiwawo. Biwu har abadaro gawurdiwawo cədo!» yeno.

30 Adəa wuldunjudə, ti karuwama cani nangaro.

*Isaye yanju-a yanjugənaso-a
(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)*

31 Isaye yanju-a yanjugənaso-a isane ci fadoyen dajane am tia bowojaro kenodo.

32 Am kada ye Isaa dirijane kəljane napcana duwon, tiro: «Yanəm-a yanəmgənaso-a deyan nia manjai,» yera.

‡ 3:22 3.22 Beljabul - Mai sedannaye tiro Yiwulis canı.

³³ Isaye tayiro: «Wunduso yani-a yanigənaso-adə wo?» § yenniya,

³⁴ am nadən napcanadəa ninije: «Akko yani-a yanigənaso-adə!

³⁵ Wundu duwon awo Ala cəraanaa cədimadə, tima yani-a yanigəna-adə wo!» yeno.

4

Misalla Isaye

Misal kasuni jəjərdumaye (Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Koro Isa walde ci bərəmben jamaa alamdu badiyeno. Am kada kadami nanjun captane, har maararo ngaye napkeno. Amdə samma ye cidilan ci bərəmdəyen dajana ngai duwon,

² awo kadan misalnin jamaa alamgeno. Curo alamdunjuyen tayiro:

³ «Fanowo, kam laa kuloro algama jəjərduro kiluwo.

⁴ Jəjərji ngai duwon, kasuni laa jawalnin fiyada. Daji ngudowa isane cotto gewo.

⁵ Kasuni laa ye na kau kua katti ngəwu ba-woalan fiyada. Katti ngəwu bawodəro, sadəman riyeno.

⁶ Amma kəngal samero tatkenniya, kausu jauje fərdu bawo nangaro rimje ngamgeno.

⁷ Kasuni laa ye na ngiwian fiyada. Ngiwidə rije algamadəa kimicciye, kəla cakkənni.

§ 3:33 3.33 Wunduso yani-a yanigənaso-adə wo? - Isa yanjua fagatto nojəna yaye, na Alayen nankəramidə buye gəni, Ala-a Almasiwunju-aa kasattuye.

8 Amma kasuni laadə ye na katti ngəlaan fiyadanniya, riije kəla ficce nema tai daje kekko, laa tada fiakku fiakku, laa firakku firakku, laa mia mia,» yeno.

9 Daji Isaye tayiro: «Kam səmonjuamadə fanjo!» yeno.

*Dalil Isaye ambo misalnin manaduwwye
(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)*

10 Na Isayen wunduma gade baworo walyeniya, tayi mewun yindində-a amnju gade tia dirijane kəljanadə-a kəla misalladəyen tia keworo.

11 Isaye: «Nayiro asər nodo bargaa Alaye noduro amardəgəna, amma tayi dawundon bawomasodəro awiso misalnin wuldiyi.

12 Ngaima: “Caruima, asujaiwawo. Fanjaima, cariwawo. Adə gənia, Alaro waldane biwunja gawurdəna!”»† yeno.

*Maana misal kasuni jəjərdumaye
(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)*

13 Koro Isa walde tayiro: «Misal adəa asunuwwi wa? Awiawin gəle misal gade asunuwi?

14 Kasuni jəjərdumadə mana Alaye jəjərjo.

15 Kasuni kəla jawallen fidənasodə, tayima am manadəa fanjana duwon, sadəman Yiwulis ise mana tayilan fidənadəa cuttuluwidə wo.

16 Tayi na kauan fidanasodə ye, tayima am manadəa fanjaiyama, karwu kəjiaro camoyidə wo.

† 4:12 4.12 Ish 6.9-10

17 Amma tayilan fərdu bawo nangaro, tussai-wawo. Kəla manadəyen kuttu casaiya, bi am tayia basarjaiyama, wajane koljai.

18 Am laaso ye kasuni na ngiwian fidənasodə, tayima am manadəa fanjana duwon,

19 karwungai dio so, arsiyi mangardu so, awo gade luwaptu so karwunjaro ngasaane manadəa kəpcane tayiro faidajiyiwawodə wo.

20 Amma tayi na katti ngəlaan fidanasodə, tayima am manadəa fanjane ngojane karwunjan rojana tayiro faidajiyi, nema laa tadanju fiakku, laa firakku, laa mia mia casakkidə wo.»

Misal fatəlaye
(Luk 8.16-18)

21 Koro Isa walde: «Fatəladəa kəmon təmdaro ra cidiya dəgəllen gənaduro cawudi wa? A'a, tia kəla gənaduramnjuyen gənaji.

22 Awima gəraada federo culuwawodə bawo, koro awima asərre isanodiwawodə ye bawo.

23 Kam səmonjuamadə fanjo!»

24 Koro tayiro: «Awo fanuwiro hangal gənanowo! Jiři ambo ngalgəwwadə gai, nayi yero ngalnəgai, koro adəa kojəna nayiro njasargai.

25 Kam nanjun awoamadə,* tiro casargai, amma kam nanjun bawomadə,† awo cədanadəmaa tilan camoyi.»

* 4:25 4.25 kam nanjun awoamadə - Kam mana Isaye fanjidə, nodunju cərgane caye kojənarə asuji. † 4:25 4.25 kam nanjun bawomadə - Kam mana Isaye fanjiwawodə, nodunju ganadəmaa tilan camoyi.

Misal kasuni ɾije wurajiye

²⁶ Koro Isa walde: «Nodo bargaa Alayedə alamanju kam laa kasuni cidiro fijiyi gai. Fijiyiya,

²⁷ bune yen kal, kausu yen kal bonewane cədi, kasunidə ye ɾije wuraji, amma jiri fin tədi nojənni.

²⁸ Kattidəma cakke nema culuwi. Burwon kal cədiya, kəla ficci. Kəla cuttuluwiya, sim cədi.

²⁹ Bafiyama, tawida ngoje cəwərđi, sa kalaye isəna nangaro.»

Misal kasuni mutarre

(Mat 13.31-35; Luk 13.18-21)

³⁰ Koro Isa walde: «Awiro nodo bargaa Alayea rattalgəiye? Misal fin gəle tia fisarniye?

³¹ Alamanju kasuni mutarre gai. Kasuni mutarredə, curo kasuniya am cidilan fijai sam-mayen tima təngəri wo.

³² Amma fijaiya, ɾije kəskawa jərwulan sam-marə kura woro walje, dəlam kura kura cəde, har ngudoso rakcane kaudinjun fannja cadandi,» yeno.

³³ Kəla raktunja fanduyen Isa tayiro mana Alayea misal kada jiri adə gainin wulyeyeno.

³⁴ Misalnin gənia, awima tayiro wuljəgənni. Amma sa nanjun jama baworo waljiya, fuwurawanjuro awiso fisarjiyi.

Kənduwo Isaye kəla karuwa-a cambaldu ingiye-ayen

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Yim adəa dunia ləmdu cədi duwon, Isaye fuwurawanjuro: «Leniyo bərəmdəa falliyo ci ingiye todəro koniyo!» yeno.

³⁶ Daji jamadæa kolyeranniya, maaradæn Isaa ngojane leyeræ. Maara gade ye rokkonjun mbeji.

³⁷ Daji karuwa dunoa cije ingi bæræmbe cambalje maaradæro fidiye, har maaradæa læptu mayeno.

³⁸ Sadæn Isa ngawo maaradæyen kælänju birlan kænäm cædi. Fuwurawanjudæ tia kænæmnin kesangæranniya, tiro: «Sayinna, nuiye, ni lambonäm bawo wa?» yera.

³⁹ Isa cije karuwadæro jækkade ingi bæræmbedæro: «Waldæne gæm bone!» yenniya, karuwadæ daje dunia gæmbo walyeno.

⁴⁰ Daji Isaye tayiro: «Awiro yaayew? Kua yaye kambæsendo bawo wa?» yeno.

⁴¹ Fuwurawanjudæ jauru rijane amanjaro: «A! Wundu gæle kam attæ? Karuwa-a bæræm-ama mananju jagai!» yera.

5

Kænduwo Isaye kæla sedannayen (Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Daji Isa-a fuwurawanju-a bæræmdæa faljane kojane cidi Gærasawuyero kadira.

² Isa maaradælan jæpkenniyama, karuwama laa kaurilalan culuwe tia kapkeyeno.

³ Kamdæ kaurilalan kærga, koro wunduma rakce tia cikkeriwawo. Særgalaman tia geroro yojiwawo.

⁴ Calan ngæwuro sinju-a mukkonju-aro særga casakkæna yaye, kullum kæjan kæjanno kakamji. Wunduma rakce tia rojiwawo.

⁵ Bune-a kausu-a curo kaurila-a kauwa-ayen burwu cakke tiyinju kaunin rereji kerga.

⁶ Kamdā Isaa kuruwun kirunniya, cəgase ise fuwunjun tungurumje nguje

⁷ dunonjuro yilje: «Awi lambonəm wuro, Isa Tada Ala Mai Samemayedə? Fuwu Alayen lowonjəkkəna, bare wuro ajawu gənasəgəmmi!» yeno.

⁸ Adəa wuldunjudə, Isaye calan tiro: «Sedan, kamdəa kolle luwe!» cənna nangaro.

⁹ Daji Isaye tiro: «Wundu cunəm?» cəne kiworənniya, tiye: «Cuni Kəwu Sojiyaye,* andi kada nangaro,» yeno.

¹⁰ Bare tayia cididəlan dujənniro Isaa ngəwuro lowoyeno.

¹¹ Nadən alade kada kəla kau kuruwuyen newo cadi ye mbeji.

¹² Koro sedannadə Isaa lowojane: «Aladeyadəro dusagane curonjaro ngayiyo!» yera.

¹³ Tayiro amarjiye caluwe curo aladeyadəyero kasargawo. Daji aladeyadə alama dəwu yindi gai ngərəmjane kaulan jəpcane bərəmdəro fida-gane ingiye ngoje kasuno.

¹⁴ Səniya aladeyayedə cəgase lejane bəladə-a karaanju-alan lawardəa ambo wulyeyera. Amdə ye awo wakkajənadəa kuroro keluwo.

¹⁵ Na Isayero isane kam duwon tilan kəwu sedannaye caluwunadə kajəmunju ye lujəna, hangalnju ye kalkaljəna napkada kerunniya, riyera.

* 5:9 5.9 Kəwu Sojiyaye - Soji dəwu arakku gai.

16 Tayi lamar adəa carunadə awo karuwa-madə-a aladeyadə-aro wakkajəgənədəa amdəro wulyeyera.

17 Daji amdə ye Isa cidinja koljoro tia lowodu badiyera.

18 Isa maaradəro ngayi duwon, kam tilan sedanna caluwunadə ye Isaa lowoje kasacco rokkonjun dəga yeno.

19 Isa tiro amarjəgənni, tiro: «Waldəne fannəmbo, ser kura Kəmande niro njəddənədə-a jiri nia njunonjənədə-a tayiro satkəgəne!» yeno.

20 Daji kamdə leje cidi Bəlamewuyen ser kura Isa tiro cəddənədəa ambo wulduwu badiyeno. Tayi samma ajapkerə.

*Kənduwo Isaye kəla kəndondi-a karmo-ayen
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

21 Koro Isa walde maaradən bərəmdəa falje koyenniya, jama kada isane tia dirijane kəlyera. Isa ci bərəmben duwon,

22 kam laa wurawa dandaldəye falnja cunju Jairus nadəro kadio. Isaa kirunniya, fuwunjun tungurumje

23 tia jauru lowoje: «Feroni kəlayakku no cədi. Are mukkonəm tiro gənəgəne, ngajo roaro dəgaro!» yeno.

24 Isa cije kamdə-a rokko leyera. Koro jama kada jaane tiro kəkəldəgane tia gəgərəpkeyera.

25 Kamu laa ye nadən mbeji, kərwu mewun yindinno bu fidanju† dajənni.

† 5:25 5.25 bu fidanju - Salanambu.

26 Mukko karwunma ngəwusoyen jauro leiya cana, koro kəndanju sammaa cuwatkəna yaye, kalkalnju cuwandənni, kasuwadə fuwu juwui.

27 Daji lawar Isayedəa fangenniya, kamudə ise ngawoyen susuje kalwunjudəa leyeno,

28 awoa karwunjun: «To, kajəmunju bas lekkia, ngakki,» cəni.

29 Sadəman bu fidanju dayeno, koro nanlewa cuwandənaro tiyinjun fangeno.

30 Sadəman Isa ye kənduwo tilan culuwunaro asuje dawu jamadəyen suworde: «Wundu kalwuni lejo?» cəne kiworo.

31 Fuwurawanjudəye tiro: «A! Jamadə niro kəkəldagane gəgərəmnjaana rumma duwon, wundu nia lenjoro korəmidə?» yera.

32 Amma Isa memeje kam adəa cədənadəa kuroro mayeno.

33 Kamudə awo tiro wakkajəgənadəa nojəna nangaro, riye lolojiaro ise fuwunjun tungurumje tiro jiredə ngaa wulyeyeno.

34 Daji Isaye tiro: «Feroni, kambərsenəm nangaro njəkkawo fandəmma! Kəlewan lene, nanlewa yade!» yeno.

35 Isa tiro manajiyi ngai duwon, am laa fado kam kura dandaldəyen isane tiro: «Feronəm ba-wojəna. Awiro maləmdəa gadero suwolləmi?» yera.

36 Amma Isa awo wuljaidəa fangenniya, kura dandalledəro: «Bare rinəmmi, biya yasarai!» yeno.

37 Biturus-a Yakuba-a yanjungəna Yahaya-a gənia, bare wunduma gade tia jəganni yeno.

³⁸ Fado kam kura dandalledəyero kadiranniya, Isa jama captana kalala fijai kiro, laa so cadi, laa waiyo cani.

³⁹ Kərgaanniya, Isaye tayiro: «Awiro kalala finuwi ye, so diwi yedə? Ferodə bawojənni, kənəm cədi,» yeno.

⁴⁰ Amma tia rujane tiro kaasu keddo.

Amdə sammaa deyaro kittuluwunniya, ferodəye bawa-a ya-a am tia casadduwunadə-aa ngoje na ferodəyero kasargawo.

⁴¹ Ferodəa mukkoyen kidanniya, tiro: «Talita kum!» yeno, maananjudə: «Fəroma, niro wulnjəgəkki, cine!»

⁴² Sadəman ferodə cije dadadu badiyeno. Tidə kərwanju mewun yindin. Adəa kerunniya, jauro ajapkera.

⁴³ Daji Isa wada ce tayiro bare wunduma lawar adəa fanjənni yeno. Koro awo kəmboye ferodəro cado yeno.

6

Am bəla Najaratte Isaa wadu (Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Daji Isa nadəa kolje bəla wurajənadəro kadio. Fuwurawanju ye tia geya.

² Yim tustuyea dandallan jamaa alamdu badiyeno. Am tia kərənjana ngəwuso ajapcane: «Ndaran kam attə awo ania kiwando? Nan-rashidu tiro tina attə awi? Koro ndayilan awo ajabba ajabba mukkonjuyen tədi?

³ Ti gəna katako karoma, tada Merambe, yeiya Yakubaye-a Josiye-a Yahusaye-a Simanne-adə wo? Koro yanjugəna ferowadə-a rokko kərgaiye, mare?» cane tia kasatturo wayera.

⁴ Isaye tayiro: «Nawi curo bəlanjaye-a durnjuye-a am fannjaye-aro kajia, darajanjua,» yeno.

⁵ Adə nangaro nadən awo ajabba ajabba rakce cədənni, sai am dondi gana laaro mukkonju gənajiye tayia isangayeyeno.

⁶ Adəgaima Isa kəla kambərsenambunjayen ajapkeno. Daji bəla bəlaro leje jamaa alamdu badiyeno.

*Isaye kəngayambanju mewun yindindəa nodo
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)*

⁷ Daji Isa mewun yindindəa bowoje tayiro kənduwo kəla sedannayen ce tayia yindi yindiyeen nodo badiyeno.

⁸ Tayiro wada ce bəlawurodəro ka gənia, bare awima ngojanni: kəmbo, bi ngərwu, bi wuri,

⁹ koro suno casakko, amma bare gəmajje yindi ngojanni yeno.

¹⁰ Koro tayiro: «Ndaran yaye fado ngawuwadən nammowo, har kawu nadəa kolluwiro.

¹¹ Amma ndaran yaye nayia njamowonni bi manando fandu wayeraa, nadəa kolluwiya, katti sindoye kagangowo,* tayiro shedaro waljo!» yeno.

* **6:11** 6.11 katti sindoye kagangowo - Səmo kasta, maananjudə wowom Alayero tayia koljagai.

¹² Adəgaima kəngayambanjudə lejane ambo kawurɪ cadde tuwa cado yera.

¹³ Sedan kada duyera, koro am dondi kadaro kəndawu jaitunne fiɟagane samɟagane tayia isan-gayeyera.

*Mai Hirudusse Nawi Yahayaa roro njejo
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)*

¹⁴ Mai Hirudus lawar ani sammaa fangeno, dalilnjudə cu Isayedə ndarasoro tatardeɟəna nangaro. Am laaye: «Yahaya Kasalama roaro walje cijo! Adəma nangaro kənduwo awo aɟabba aɟabba dioye nanjun mbeji,» canɪ.

¹⁵ Laaye: «Ti Nawi Iliya,» canɪ. Laaye: «Ti nawi, nawiya kureye falnja gai,» canɪ.

¹⁶ Amma Mai Hirudus adəa fangenniya, tiye: «Yahaya kam kəlanju kamməkkənədə roaro walje cijo!» yeno.

¹⁷ Caman Mai Hirudus Ya Hirudiyaa, ti kamu yanjugəna Mai Filibusse duwon, kamuro cəmwona. Ti nangaro, Mai Hirudus cakke Yahayaa cadane cekkere kosoro kesakko,

¹⁸ dalilnjudə Yahayaye Mai Hirudusso: «Kamu yanəmgənaye mowodə haram!» cəna nangaro.

¹⁹ Koro Ya Hirudiyaa Yahayaa wul wajəna, har tia roro njejoro maji. Amma jawal cuwandənni,

²⁰ dalilnjudə Mai Hirudus Yahayadə jirema ye, kam Alaye yero asujiye tia riye cəriwi nangaro. Mai Hirudus tia kərənjiya, hangalnju ciji, adə yaye mananju fanduro cəraana.

21 Ngaima duwon Ya Hirudiyaye sanju kadio.† Saanduri Mai Hirudus tambənyaye kidənniya, Mai Hirudus wakkilanju-a kajallawanju-a amwurawa cidi Galileye-aro masəna kəji dabbaryeyeno.

22 Fero Ya Hirudiyaye ise bikke kirandənniya, Mai Hirudus-a kusottowanju-a ye karwunja jauro kəjiyeno. Mai Hirudusse ferodəro: «Awi yaye ronəm cəraanadəa suwore niro njikke!» yeno.

23 Kansi juwune tiro: «Kore! Awodə reda cidiniyero walyeno yaye, niro njikki,» yeno.

24 Daji ferodə culuwe yanjuro: «Yani, awiro tia korəkki?» yenniya, Ya Hirudiyaye: «Kəla Yahaya Kasalamaye!» yeno.

25 Sadəman ferodə dəgalje na Maidəyero walde tiro: «Wuro kərmamaro kəla Yahaya Kasalamaye curo buwuruyen simiya, raakko!» yeno.

26 Maidə karwunju jauro kuttu yaye, kansi bonju-a kusottowanju-a nangaro ferodəro daptuwu cəraanni.

27 Sadəman kowonanju laaro wada ce kəla Yahayayedəa cuwudo yeno. Kowonadə leje kosolan kəla Yahayaye kamje

28 kəlanjudəa buwurulan cuwude ferodəro kaino, ti ye ngoje yanjuro kaino.

29 Fuwurawa Yahayaye lawar adəa fangeranniya, isane kaminnju ngojane caade kauriro casakke sənayera.

† 6:21 6.21 Ya Hirudiyaye sanju kadio - Sanju kənnasar fandoye kadio.

Isaye am dāwu uwu ambadu
(*Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Yah 6.1-15*)

³⁰ Kəngayambadə na Isayen captane awo cadəna-a jifi jamaa alamjana-a sammaa tiro wulyeyera.

³¹ Isaye tayiro: «Arowo runde karaa na wunduma bawo laaro leniyo, tussowo!» yeno, dalil-njudə am kada kadami nanjaro isane waldai, har dama masəna dioyemaa cawandənni nangaro.

³² Daji tayi runja maararo ngasaye karaa na wunduma baworo leyera.

³³ Amma ledu cadilan am kada tayia carune asujane bəla samman caluwe silan cagase tayin fuwunno nadəro leyera.

³⁴ Isa maaradən jəpkenniya, jama kada captanadəa cure tayia njunoyeno, tayi alama dimiya səni bawoa gai nangaro. Daji awo kadan tayia alamdu badiyeno.

³⁵ Dunia ləmgenniya, fuwurawanju isane tiro: «Na adə karaa bowu, koro dunia ye ləmjəna.

³⁶ Jamadəa salamme, bəla-a bəladəya-asoro leja awo kəmboye cesiwo!» yera.

³⁷ Amma Isaye tayiro: «Nayima awo kəmboye tayiro yowo!» yeno. Tayiye: «A! Leniye kəmbo dinariyus‡ yer yindia yiwiye tayiro yiye wa?» yera.

³⁸ Isaye: «Burodi ndawu taw? Lenowo ruiwo!» yeno. Lejane kerunniya, tiro: «Uwu buni yindia,» yera.

³⁹ Daji Isa wada ce jamadəa yakca kəwu kəwuro kəla kajim kəriyen napca yeno.

‡ 6:37 6.37 dinariyus - Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

⁴⁰ Adəgai amdə yaktane laa mia mia, laa fiwu fiwuro napkera.

⁴¹ Daji burodi uwudə-a buni yindidə-a ngoje kəla samero sapce Alaro ardiyenniya, burodidəa fəsakce fuwurawanjuro ce fuwu jamadəyen gənayera. Koro buni yindidə yea tayi sammaro dagaryeyeno.

⁴² Tayi samma jawune kulyera.

⁴³ Fuwurawadə gaptowo burodiye-a buniye-aa capkeranniya, jowo mewun yindin kesəmbəro.

⁴⁴ Am burodi adəa jawunadə kongwa dəwu uwu.

Isaye kəla ingiyen silan ledu

(Mat 14.22-36; Yah 6.16-24)

⁴⁵ Sadəman Isa fuwurawanjudəa cakke tin fuwunno bərəmdəa koja ci todəro bəla Baitsai-dayero lejaro maararo kasargawo, ti ye jamadəa salamji yeno.

⁴⁶ Tayia salamgenniya, moduwa dioro kəla kau kuruwuyero giwa.

⁴⁷ Kəngal kikkurənniya, maaradə dawu ingiyen, Isa ye ti tilonju lok kəla kauyen.

⁴⁸ Karuwa dunoa nangaro fuwurawanju ki-addin fuwuro lejairo kirunniya, Isa sa yakku buneyen kəla ingiyen silan nanjaro kadio. Karənnjajen kodu cəraana duwon,

⁴⁹ Isa kəla ingiyen silan ledu cədidəa kerunniya, kaime kam nunaye cane burwu kesakko.

⁵⁰ Tayi samma tia caruna ye, karwunja kamdəna ye. Sadəman Isa tayiro manajiye: «Karwundo gerowo, wuma! Bare rinuwwi!» yeno.

⁵¹ Daji tayiro kældiye maaradëro kërğaanniya, karuwadë gëm nëmgenö. Tai dajane ajapcana,

⁵² dalilnjudë maana lamar burodı uwuyedëa asujanni, këlänja tikkerëna nangaro.

⁵³ Daji bërëmdëa faljane koyeranniya, cidi Gennesarettero isane maaradëa kekkerö.

⁵⁴ Maaradën jëpkeranniyama, am cididëye İsaä asuyera.

⁵⁵ Adëgaima amdë cagase cididë ngaro tatardagane amnja dondiso këla bënaramnjayen ngojane ndara yaye na ti mbeji fanjanadëro njado badiyera.

⁵⁶ Bëladëya, bi bëla, bi bëla kuloye, biya ndara duwon na lejëna ngasoro am dondisodëa ngojane cawudëne ci kalwunjuyey runju lejaro tia lowoyera. Am kalwunjudëa lejana samma ngayera.

7

Tayir-a tayir gëni-a (Mat 15.1-20)

¹ Farisawa-a malëmba Attauraye laa-a Jeru-jalemlan isane na İsayen capkadaranniya,

² fuwurawanju laa mukkonja tayir gëni bëri jawui kero, maananjudë mukkonja tuljanni.

³ Wotte Farisawadë-a yaudiya samma-a ada amwurawanjayeya jaane mukkonja kalkallo tuljannia, këmbö jawuiwawo.

⁴ Kasuwulan isaiya, kasaldannia, këmbö jawuiwawo. Koro ada gade kada cadana cadi mbeji, gëmdowolom so, tasa so, kulo so tulda gai.

⁵ Daji Farisawa-a malamba Attauraye-aye Isaro: «Awirowu fawurawanamdə ada amwur-awayedəa koljane mukkonja tayir gənin kəmbo jawuidə?» cane tia keworo.

⁶ Isaye tayiro: «Nayi mənafəkkaso, awo Kəmande kuren ci Nawi Ishayayen kəlandon wuljənədə jire, kitawulan ruwuwadadə gai. Tiye:

“Jama adə cilan wuro daraja sadi,
amma karwunjan nanin kuruwujana.

⁷ De sullo wua ambənsagai,
alamdunjadə wada kambe,”† cənna.

⁸ Wada Alaye kolluwe ada kambe gawwa.»

⁹ Koro tayiro: «Fagat, wada Alaye wanuwe adando garo jauru nonuwwa!

¹⁰ Kuren Nawi Musaye: “Bawanəm-a yanəm-aro daraja ye!”† koro “Kam duwon bawanju bi yanjuə bassənamadə, tia roro ceyeso!”† cənna.

¹¹ Amma nayiye: “Kam bawanju-a yanju-aro: ‘Awo nanin nuwando təmanuwwadəa Alaro gənaakkəna,’ cənia,

¹² bare gadero bawanju-a yanju-aro banajəgənni,” nuwi.

¹³ Adəgaima adando tatarnuwe mana Alayedəa bowuro kalakkew. Koro awo kada jiri adə gai diwi,» yeno.

¹⁴ Daji Isa walde jamadəa nanjuro bowoje tayiro: «Nayi samma fanowo, asunowo!

† 7:7 7.6-7 Ish 29.13 † 7:10 7.10 NL 20.12; SK 5.16 † 7:10 7.10 NL 21.17; Lew 20.9

15 Awima awo deyalan curo kambero ngaye kamdæa tayir gəniro cədimə bawo, amma awowa curo kamben caluwidə, tayima kamdæa tayir gəniro cadi wo.

16 [Kam səmonjuamadə fanjo!]

17 Isa jamadəa kolje fadoro kərgaanniya, fuwurawanjudə kəla misal adəyen tia keworo.

18 Isaye tayiro: «A! Nayi ye kəla jakkadaa wa? Awi yaye deyalan curo kambero ngaanadə kamdæa tayir gəniro cədiwaworo nonuwwi wa?

19 Dalilnjudə karwunjuro gəni, curonjuro ngaye tiyinjuyen culuwi,» yeno. Adəgainin kəmbo samma halallo asuyeyeno.

20 Isaye walde tayiro: «Awo curo kamben culuwidə, tima kamdæa tayir gəniro cədi wo.

21 Dalilnjudə niadiwi so, jarawa so, nambarwu so, kam njejo so,

22 kənjəna so, mangar so, nankəlado so, curoyindi so, nanjane so, nandəri so, ngadar so, rokura so, hangalnambu so karwu kambədəman caluwi.

23 Awo diwi ani samma curo karwudəyen caluwe kamdæa tayir gəniro cadi,» yeno.

*Kamu lardu kərdiyaye ser Alaye fando
(Mat 15.21-28)*

24 Daji Isa cije nadəa kolje lardu bəрни Tirre-a Sidonne-ayero* leyeno. Bare wunduma ti mbejiro asujənniro fado laaro kərgawo, amma gəradunjudə yojənni.

* 7:24 7.24 lardu bəрни Tirre-a Sidonne-aye - Lardu kərdiyaye.

25 Kamu laa feronju kəlayakku karuwaa lawar Isaye fangenniya, ise fuwunjun tungurumgeno.

26 Kamudə lardu Gəresse tia cidi Siri-Fenisiyelan kesambo. Daji Isa sedandəa feronjulan dujoro tia ngəwuro lowoyeno.

27 Isaye tiro: «Kolle burwon yalla jawo kulja, kəmbo yallayedəa ngonəme kərisoro njodə jussənni!» yenniya,

28 kamudə tiro kalakciye: «Aaa, Kəma. Adə yaye kərisodəma kəmbo yalla koljane cidiro cukkurunadəa jawui,» yeno.

29 Daji Isaye tiro: «Kəla mananəm adəyen lene, sedandə feronəmlan culuwuna,» yeno.

30 Adəgaima kamudə fadoro walladanniya, feronju kəla dəgəllen bowada nayeyeno, koro sedandə tilan culuwuna.

Isaye kam muwa ye, kəgənji ye isangaduwu

31 Daji Isa lardu bəрни Tirredəa kolje cidi bəрни Sidonneyen koje bəрəм Galileye cidi Bəlamewudəyero kadio.

32 Nadən tiro kam laa muwa ye, kəgənji ye cakkude Isaa lowojane mukkonju tiro gənajuwo yera.

33 Isa kamdəa dawu am captanayen səgəriro kittuluwunniya, ngulondonju curo səmo yindi kamdəyero cakke lalləri təwaje təlam kamdəyeya leyeno.

34 Daji Isa kəla samero sapce captiye sinje: «Efata!» yeno, maana efatayedə fəрəmdəne.

35 Sadəman səmo kamdəyе fəрəmdе, awo təlamnjuro mana dapcəgəna ye wuide, farakko manadu badiyeno.

³⁶ Isa amdəro wada ce bare wundumaro wul-jaganni yeno. Amma wada ce sapciyi yaye, cayemaa kojənaro manajaidəma.

³⁷ Amdə jauro naa kojənaro ajapcane: «Aw-isoa kalkallo cədəna, har muwasoa fanjairo cədi ye, kəgənjisoa manajairo cədi ye!» cani.

8

Isaye am dəwu dewu ambadu (*Mat 15.32-39*)

¹ Yim anin caye gai jama kada na Isayen mbeji, koro awima kəmboye nanjan bawo. Daji Isa fuwurawanjua nanjuro bowoje tayiro:

² «Jama kada adəa njunokkəna, dalilnjudə ku rokkonilan kawunja yakku, koro awima kəmboye nanjan bawo nangaro.

³ Kənanjaa duwon tayia fannjaro lejaro salamməkkia, jawallan dunonja baworo walji, laanja kuruwun isana nangaro,» yeno.

⁴ Fuwurawadəye tiro: «Ndaran gəle karaa adən kam rakce kəmbo cuwande jama ania ambaji?» yera.

⁵ Isaye tayiro: «Burodi ndawu nandon?» cəne kiworənniya, tiro: «Tulur,» yera.

⁶ Daji Isa jamadəa cakke cidin napkera. Burodi tulurdəa ngoje Alaro ardiyenniya, fəsakce fuwurawanjuro ce fuwu jamadəyen gənaja cəne fuwunjan gənayera.

⁷ Buni sanana ye nanjan mbeji. Isa bunidə yea ngoje Alaro ardiyenniya, fuwurawanjuro ce fuwu amdəyen gənaja yeno.

⁸ Jamadə jawune kulyera. Fuwurawadə gaptowodəa capkeranniya, jowo kalaram tulur kesəmbəro.

⁹ Nadən am alama dəwu dewu gai mbeji. Daji Isa jamadəa salangenniyama,

¹⁰ ti-a fuwurawanju-a maararo ngasaye cidi Dalmanutayero leyerə.

Alama sameye mada

(Mat 16.1-4)

¹¹ Daji Farisawa laa isane kambiwu Isaro njəddo badiyera. Tia rijapturo alama laa sameye tayiro fəlejuworo mayera.

¹² Amma Isa captiye sinje: «Awiro am jaman adəye alama majaidə? Jiremaro nayiro wulnjagakki, alama fima am jaman adəyero fəlediyiwawo,» yeno.

¹³ Daji tayia kolje maaradəro walde ngaye bərəm falje kanji todəro koyeno.

Yis Farisawa-a Mai Hirudus-aye

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Fuwurawadə ngeessane burodi ngojanni. Burodi fal curo maaradəyen gənia, nanjan awo kəmboye bawo.

¹⁵ Isa səmonja kasse tayiro: «Yis Farisawaye-a Mai Hirudusse-aro hangal gənanowo!» yeno.

¹⁶ Tayidə kattenjan kəla burodinja bawoyen mana badiyera.

¹⁷ Isa adəa asuje tayiro: «Awiro kəla burodi nandon bawoyen mananuwidə? Ra, kua yaye ruwe asunuwwi wa? Nayi kəla tikkerənaa wa?

¹⁸ Simndoa duwon ruwwawo wa? Səmondoa duwon fanuwwawo wa? Ra, nayi ngeskada?

19 Burodi uwu am dæwu uwuro fəsakkeyekkəniya, gaptowodən jowo ndawu yimbəruw?» yeno. Tiro: «Mewun yindin,» yera.

20 Isaye: «Koro burodi tulur am dæwu dewuro fəsakkeyekkəniya, gaptowodən jowo kalaram ndawu yimbəruw?» Tiro: «Tulur,» yera.

21 Daji tayiro: «To, kua yaye asunuwwi wa?» yeno.

Isaye kambu isangaduwu

22 Isa-a fuwurawanju-a bəla Baitsaidayero kadiranniya, am laa kambu laaa cawude Isaa lowojane kamdæa lejo yera.

23 Daji Isa mukko kambudəyeya cədane tia jeje ngawo bəlayero kittuluwo. Simnjuro lallari təwajiye tiro mukko gənajiye: «Awo laa rumi wa?» cəne tia kiworo.

24 Kambudə kəla sapce: «Aaa, am rukki, amma alamanja kəska dadajai gai,» yeno.

25 Koro Isa walde simnjuro mukko gənayeyenniya, ricce sim cuwande awiso farakko curuiro walyeno.

26 Daji Isaye: «Bare bəladəmaro waldəme ngaammi!» cəne kamdæa salamje fadoro lejo yeno.

Biturusse Isama Almasiwu Alayedə woro asudu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

27 Isa-a fuwurawanju-a bəladəyaso cidi bəрни Kaisariya Filifiyen dasaanadəro leyera. Kəla jawallen duwon, Isaye fuwurawanjuro: «Wunduro wua amsodə ngosera?» cəne tayia kiworo.

²⁸ Tayiye: «Am laa Yahaya Kasalama cani, laa ye Nawi Iliya cani, laa ye nawiya kureye falnja cani,» yera.

²⁹ Daji Isa walde: «Nayidə, wunduro wua ngosew?» cəne tayia kiworənniya, Biturusse: «Nima Almasiwudə wo!» yeno.

³⁰ Amma Isa səmonja kasse tayiro bare wundumaro ti wunduro wuljaganni yeno.

*Isaye kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)*

³¹ Koro Isa fuwurawanjuro Ala katarjəna *Tada Kambədə kuttu tai daje cane amwurawa-a wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a tia wajane roro ceyesi, koro kawu yakkua roaro walje ciji cəne tayia alamdu badiyeno.

³² Adəa federo tayiro wulyeyeno. Biturus tia səgəriro cuttuluwe tiro njəkkado badiyeno.

³³ Amma Isa suworde fuwurawanjua kirunniya, Biturusso jəkkade: «Nani kolle, Yiwulis! Awo karwunəmlan tammadə Alaye gəni, kambe!» yeno.

³⁴ Daji Isa jamadə-a fuwurawanju-aa nanjuro bowoje tayiro: «Kam laa wua ga cəraanaa, mərədu kəlanjuye wajo kəskanju karmoye* ngojo wua səga.

³⁵ Dalilnjudə wundu duwon ronju řiwo cəraanamadə ronjudəa cuwatki, amma wundu duwon wu-a kawuri kəji Alaye-a nangaro ronju cuwatkənamadə ronjudəa cəriwi.

* **8:34** 8.34 kəska karmoye - Kəska duwon tiro kam jajagane nuidə.

36 Kam dunia adə ngaa jəgande ronju asarjiya, nda riwanju?

37 Awi gəle kam ce ronju cuwandi?

38 Wundu duwon jaman diwi Alaro nan'ansi njəddoye adən kəla wu-a manani-ayen nan-gujənamadə, Tada Kambedə ye daraja Bawan-juyen malaiyawa sameye-a rokko isiya, tia nan-guji,» yeno.

9

1 Koro Isa walde: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, am laa na adən daada mbeji, kawu kawunja dajidəro, nodo bargaa Alaye kənduwoaro walde isi carui,» yeno.

Kalmaram: Tada Kambe

Alama kərwu yer uwu gai kawu Bargaande Isa Almasiwu tambidəro, Nawi Daniyel kənnasimlan kuris Alaye-a malaiyawa kada kadami-aa kiro. Nawi Daniyel curui ngai duwon, alama adamgənyaye laa curo fofou sameyen ise kuris Alayedəa nayeyeno. Ala tiro kənduwo-a daraja-a kərmai-aa ce jama duniaye samma tiro ambətkeyera. Kərmainjudə sawisoro dəgai, təmmaro ceriwawo. Kam kəlanjun Nawi Daniyel mana cədənadə tima Isa Almasiwudə wo.

Bargaande Isa ngəwuro kaala Tada Kambedən faidade kəlanjua adamgənyaye kuranjadəro ngoyeno. Awi maananjudə? Jiri awo kitawulan ruwuwadadə gai, Ala kədarjəna Tada Kambedə kuttu tai daje cane wurawa adinwu yaudiyaye tia wajane roro keyeso, koro kawu

yakkua roaro walje ciyeno. Adagaima ti biwu cɔdannidɔ biwu duniaye ngoje, har Ala ronju njodɔa ardije ambo gawara kaino. Adama nangaro Tada Kambedɔ nanjun kɛnduwo biwu ambe dunialan gawurduye mbeji, koro ambo wowom gɛnaduwuye ye mbeji. Kiyama wakka-jiya, Tada Kambedɔ duniaro walde ise jama duniaye sammaro shara cɔddi.

*Isaye darajanjua fɔledu
(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)*

² Ngawo adɛyen kawu arakkua Isa cije Biturus-a Yakuba-a Yahaya-a runjaa ngoje kɛla kau kuruwu laayero gewa. Fuwunjan Isaye alamanju falde

³ kajɛmunju ye bul fok tai daje yiyiljiro walyeno, jiri wunduma dunialan kare tulje rakce buljiwawodɔ gai.

⁴ Koro Nawi Iliya-a Nawi Musa-a tayiro fɔledagane Isa-a jandedu badiyera.

⁵ Daji Biturusse Isaro: «Sayinna, andi na adɛn mbejidɔ jaurɔ ngɛla. Kolle ngurwo yakku lammiyo: fal kaanɛm, fal Nawi Musaye, fal ye Nawi Iliyaye,» yeno.

⁶ Awo wuljidɛmaa nojɛnni, tayi rijana nangaro.

⁷ Daji fofou ise tayia jakkeno. Curo fofoudɛyen kowo nukce: «Adɛma Tadani wo, tia jaurɔ raakkɛna. Mananju fanowo!» yeno.

⁸ Sadɛman memeyeranniya, Isa tilonju lon gɛnia, wundumaa carunni.

⁹ Kēla kaudəyen jəpcai duwon, Isa tayiro sapciye bare awo caruna adəa wundumaro wuljaganni, sai Tada Kambedə karmolan cijiya duwon yeno.

¹⁰ Tayi ye lamar adəa curonjan royera, amma awi maana karmolan ciduyedə woro kattenjan tawori kasarga.

¹¹ Daji fuwurawadəye tiro: «Awiro maləmba Attaurayedə sai Nawi Iliya burwoje isi* canidə?» cane tia keworo.

¹² Isaye tayiro: «Jiremaro Nawi Iliya burwon ise awiso kalkallo kalakci. Awiro gəle kitawulan Tada Kambedə tai daje kuttu cane am tia rujane wajai ruwuwadadə?

¹³ Amma nayiro wulnjagakki, Nawi Iliya isəna, koro awiso kuttu ronja cəraanaa tiro keddo, jiri kəlanjun kitawulan ruwuwadadə gai,» yeno.

*Isaye tada karuwaa isangaduwu
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Na fuwurawa gapcanadəyero kadiranniya, am kada kadami tayia dirijane kəljana, koro maləmba Attauraye ye tayiro kambiwu caddi kero.

¹⁵ Jamadə Isaa kerunniyama, tayi samma ajapcane cagase isane tia lewayera.

¹⁶ Daji Isaye fuwurawadəro: «Kəla awiyen tayi-a kambiwu diwi?» cəne tayia kiworo.

¹⁷ Curo jamadəyen kam laaye tiro: «Sayinna, tadani niro njukkudəkko. Ti karuwaa, sedandə tiro mana dapcəgəna.

* **9:11** 9.11 Nawi Iliya burwoje isi - Kawu Almasiwu Alaye isidəro, Nawi Iliya isi.

18 Ndaran yaye karuwadə tia cədaiya, tia cidiro bəp gəpce, cinju nga bilwua shərinju nalje suduji. Sedandəa dujaro fuwuranəmba lowoyekkəniya, tayiro katkeroyeno.

19 Isaye tayiro: «Am jaman adəyeso kambərsenambuwo, har sawi gairo dawundon dəgakki? Koro sawi gairo nayia rannjakki? Tadadəa wuro sukkudowo!» yeno.

20 Daji tadadəa tiro kekkudo. Sedandə Isaa kirunniyama, tadadəa bakce, kar kar loloje cidiro cure cinju nga bilwua fərwəryeno.

21 Isaye bawa tadadəyedəro: «Tən sawi gai adə tiro wakkajiyi?» cəne tia kiworo. Kamdəye tiro: «Gananjun.

22 Tia njejoro ngəwuro kannu so, ingi soro gəpcəgəna. Rangəmia, marne njunosane andia sasane!» yeno.

23 Daji Isaye tiro: «A! Rangəmia? Kam duwon mərsajənamadəro awiso yoji!»

24 Sadəman bawa tadadəye kowo sapce: «Mərsanjəkkəna, marne kambərsenambunin banasəgəne!» yeno.

25 Isa am kada nadəro cagase isairo kirunniya, sedandəro jəkkade: «Nima sedan muwa kəgənjima, wada njikki, tia kolle luwe, bare gadero tiro ngaammi!» yeno.

26 Daji sedandə burwu cakke tadadəa tai daje bakce fərdakce kolje kiluwo. Tadadə alama kamin gairo walje, har am ngəwuye: «Ti bawo, nuna!» yera.

27 Amma Isa tia mukkoyen cədane sapkenniya, tadadə cije dayeno.

28 Isa fadoro kərgaanniya, fuwuranjuye

runjan tiro: «Awiro sedandæa duda andiro katkero?» cane tia keworo.

²⁹ Isaye tayiro: «Moduwan gænia, jawal sedan jiri adæa duduye bawo,» yeno.

Isaye walde kæla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Daji Isa-a fuwurawanju-a nadæa koljane cidi Galileyen koyera. Isa wunduma nojiya cæraanni,

³¹ dalilnjudæ fuwurawanjua alamji nangaro. Tayiro: «Tada Kambedæa mukko ambero særæccagane tia roro ceyesi. Ngawo tia ceyesænayen kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

³² Amma fuwurawadæ mana adæa asujanni, koro tia kororo riyera.

Wundunja kura wo?

(Mat 18.1-9; Luk 9.46-50)

³³ Daji Isa-a fuwurawanju-a bæni Kafarnaambo kadira. Isa curo fadoyen duwon, tayiro: «Kæla awiyen jawallan kambiwu diwidæ?» cæne tayia kiworo.

³⁴ Amma tayi cinja kajanni, dalilnjudæ jawallan kambiwu kæla wundunja kura woyen cadæna nangaro.

³⁵ Daji Isa napce tayi mewun yindindæa bowoje tayiro: «Kam laa fuwumaro waldu cæraanaa, jama sammaye ngawoma-a wolodinja-aro waljo!»

³⁶ Daji tadaana laaa ngoje dawunjan isa-dayeyeno. Tadadæa nganjiro ngoyenniya, tayiro:

³⁷ «Wundu duwon tadaana adə gaia cunilan[†] cəməwonamadə, wumaa səmowo. Koro wundu duwon wua səməwonamadə, wua gəni, ti wua sunodənamadəa cəməwo,» yeno.

³⁸ Yahayaye Isaro: «Sayinna, kam laa sedanso cunəmlan duji kiruiyendeya, andia saanni nangaro, tiro dapkeyeiy!» yeno.

³⁹ Amma İsaye: «Bare tiro dapkəwwi, dalil-njudə wunduma cunilan awo ajabba cədidə rakce diwini wuljiwawo.

⁴⁰ Awoa kam lawalamande gənidə kaande.

⁴¹ Wundu duwon nayi Almasiwuye nangaro ingi kənjaye gəmdowolom fal njadənamadə, jiremaro nayiro wulnjagakki, təmmaro mukowanju fucciwawo.

Awiso njakke biwu dimiro hangal gənanə!

⁴² «Wundu duwon tadawa sanana wua mərsasanaso aniye falnjaə cakke talje biwu cədidə, kamdəye daunjuro kau neduram mafəndi lujagane bərəmbo gəpcaanama tiro ngalwo.

⁴³ Mukkonəm njakke talləme biwu dimia, tia kamme! Mukko yindia kannu təmmaro nuiwaworo ngawodəroa, maskin ro sawisoyero ngaammama niro ngalwo.

⁴⁴ [Curo jaannamayedən kuri tiyidəa jawuidə sanuiwawo, koro kannudə ye təmmaro nuiwawo.]

⁴⁵ Koro sinəm njakke talləme biwu dimia, tia kamme! Si yindia kannuro nia gəptuwudəroa, dungu ro sawisoyero ngaammama niro ngalwo.

[†] 9:37 9.37 cunilan - Isa nangaro.

⁴⁶ [Curo jaannamayedən kuri tiyidəa jawuidə sanuiwawo, koro kannudə ye təmmaro nuiwawo.]

⁴⁷ Koro simməm njakke talləme biwu dimia, tia kulaine! Sim yindia kannuro nia gəptuwudəroa, sim falla nodo bargaa Alayero ngaammama niro ngalwo.

⁴⁸ Curo jaannamayedən kuri tiyidəa jawuidə sanuiwawo, koro kannudə ye təmmaro nuiwawo.

⁴⁹ «Wunduso kannulan mandaaro walji.‡

⁵⁰ Mandadə ngəla, amma kəlambo walyenoa, jiri fin gəle cayenju gairo walji? Adə nangaro nayi kəlando mandaaro wallowo, amando-a ye nanlewan dəgaiwo!»

KIDA ISAYE CIDI YAHUDIYAYEN

10

Kambiwu kəla kamu dəptayen

(Mat 19.1-12)

¹ Daji Isa nadəa kolje cidi Yahudiyaye ngawo bərəm Jordaniyen dəganaro leyeno. Caye gai jama kada tiro captagane, koro walde tayia alamdu badiyeno.

² Farisawa laa Isaa rijapturo isane tiro: «Kam kamunju dəptadə halal wa?» cane tia keworo.

³ Isaye tayiro: «Awi Nawi Musa nayiro wadaro njado?» yeno.

⁴ Tiro: «Nawi Musa kakkadu kamu dəptaye ruwunəme tia koldu kwaro amarjəgəna,»† yera.

‡ **9:49** 9.49 kannulan mandaaro walji - Bonədə, tilaman kambərse kambe kibbaji. † **10:4** 10.4 SK 24.1-4

⁵ Isaye tayiro: «Kəlakibbundo nangaro Nawi Musa wada adəa nayiro ruwungeyera.

⁶ Amma badiduramnin: “Ala tayia kongwa-a kamu-aro alakkeno.”†

⁷ “Dalil adəyero kwa bawanju-a yanju-aa kolje kamunjuro kərdiye

⁸ tayi yindiso tiyi fallo waljai.”† Adəgaima kua adən fuwun tayidə yindi gəni, tiloro waljana.

⁹ Adə nangaro awo Ala kələnədə bare kam firjənni!» yeno.

¹⁰ Tayi fadon duwon, fuwurawanju kəla mana adəyen tia keworo.

¹¹ Isaye tayiro: «Wundu duwon kamunjua dəpce gade niyajənədə tiro biwu cədde kənjenja cədəna.

¹² Koro kamu duwon kwanjua dəpce gade niyajənədə, ti ye kənjenja cədəna,» yeno.

*Isaye yalla sananaro barga dəptuwu
(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)*

¹³ Am laa Isa yallanja sananaa mukkon lejoro nanjuro cawudi duwon, fuwurawadə amdəa wusayera.

¹⁴ Isa adəa kirunniya, karwunju waje fuwurawanjuro: «Yalladəa kollowo naniro isa, bare tayiro dapkəwwi! Nodo bargaa Alayedə am tayi gaiye nuwanja, diye!

¹⁵ Jiremaro nayiro wulnjagakki, wundu duwon tadaana gai nodo bargaa Alayedəa kasaccənnidə təmmaro ngayiwawo!» yeno.

¹⁶ Daji yalladəa nganjuro ngoje kəlanjaro mukko gənajiye tayiro barga dəpkeyeno.

† **10:6** 10.6 Bad 1.27; 5.2 † **10:8** 10.7-8 Bad 2.24

*Gariwu laaye ro sawisoye mada
(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)*

¹⁷ Isa cije jawal kidanniya, kam laa cəgase ise fuwunjun tungurumje tiro: «Maləm ngəlama, awi dikke ro sawisoye* fandəkki?» cəne tia kiworo.

¹⁸ Isaye tiro: «Awiro wua ngəlaman bowosəmi? Ala gənia, wunduma ngəla bawo.

¹⁹ Wadawadəa nonəmma:† Bare ro kambe tuluwummi, bare kənjəna dimmi, bare nambarwu dimmi, bare sheda kambu dimmi, bare kamba jambanəme kəndanju bummi, bawanəma yanəm-aro daraja ye!† yeno.

²⁰ Kamdəye: «Sayinna, tən gananilan wada ani sammaa gakkəna,» yeno.

²¹ Isa tia ninije kirawo. Tiro: «Awo fal nia maunjəna. Lene kəndanəm sammaa lade talaawaro ye, arsiyi samelan fandəmi. Daji are wua səgai!» yeno.

²² Kamdə mana adəa fəngenniya, ti jauru gariwu nangaro fəkkanju kərje karwu kuttuaro sapkadan.

²³ Isa memeje fuwurawanjuro: «Gariwuye nodo bargaa Alayero ngawonju jauru jau, diye!» yeno.

²⁴ Fuwurawadə mana adəa ajapkerə. Amma Isa walde tayiro: «Tadawani, nodo bargaa Alayero ngawodə jauru jau!

* **10:17** 10.17 ro sawisoye - Ro duwon na Alayen təmmaro ceriwawo. † **10:19** 10.19 wadawa - Wadawa curo Attaura Nawi Musayen ruwuwada. † **10:19** 10.19 NL 20.12-16; SK 5.16-20

²⁵ Gaŕiwuye nodo bargaa Alayero ngawon-judəro kaŕimoye cuwuri riwurayen kodunjuma budu wo!» yeno.

²⁶ Fuwurawadə cayemaa kojənarə ajapcane amanjaro: «Assha! Adəgaia, wundu gəle njəkkawo cuwandi?» yera.

²⁷ Isa tayia ninije: «Kambo yojiwawo, amma Alaro gəni. Alaro awiso yoji!» yeno.

²⁸ Daji Biturusse tiro: «Akko andi awindeso kolliye nia njəgaiyena,» yenniya,

²⁹ Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, wunduma cuni-a kawuri kəji Alayedə-a nangaro fado, bi yeiya, bi kannə, bi bawa, bi ya, bi yalla, bi kulo koljənadə

³⁰ dunia adəman fado, yeiya, kannə, ya, yalla, kulo gadegade mia mia kuttu-ason cuwandiawoma bawo. Koro leira wakkajiya, ro sawisoye ye cuwandi.

³¹ Amma am burwoye ngəwu daryeyero waljai, koro daryeye ye burwoyero waljai,» yeno.

Isaye kənyakkuyero kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Isa-a fuwurawanju-a jawal Jerujalembe ngojana duwon, Isa tayin fuwunno ledu cədi. Fuwurawadə ajapcana, koro am tia jagaisodə ye rijana. Koro Isa walde mewun yindindəa səgəriro cuttuluwe awo tiro fuwun wakkajiyidəa tayiro wulduwu badiyeno.

³³ Tayiro: «Fanowo, Jerujalembo leniye, Tada Kambədə mukko wurawa rimannaye-a maləmba Attauraye-aro sərəccagane shara

ro tuluwoye tiro cadde mukko kərdiyayero casakke,

³⁴ tayi ye tia rujane tiro lallari tawajagane kirwolan jajarjane roro ceyesi. Koro kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

*Lowo Yakuba-a Yahaya-aye
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Daji tadawa Jabadiye Yakuba-a Yahaya-a na Isayero isane tiro: «Sayinna, awo njuworiye-madæa andiro saddæmiya, rayiye!» yera.

³⁶ Isaye tayiro: «Awi nayiro njaddækkiya, rawuw?» cæne tayia kiworo.

³⁷ Tiro: «Marne, kərmainəm darajaa fandæmiya, kolsane nammiyo, fal kəmborammlan, fal ye wailanəmlan!» yera.

³⁸ Isaye tayiro: «Awo koruwwadæmaa nonuwwi. Ranguwe kənjaram yakkidən yawi wa? Koro ranguwe kasala dikkidæa diwi wa?»‡ cæne tayia kiworənniya,

³⁹ tiro: «Aaa, rangiye!» yera. Isaye tayiro: «Kənjaram yakkidən yawi ye, kasala dikkidæa diwi ye.

⁴⁰ Amma kəmborammlan so, wailanilan so naptadæ, wu gəni kambo amargækki, na anidæ am tayiro dabbargaadaye,» yeno.

⁴¹ Fuwurawa mewu gapcanadæ adæa fangeranniya, Yakuba-a Yahaya-aro gərgayeyera.

⁴² Daji Isa tayi sammaa bowoje tayiro: «Nonuwwa, curo jama kərدياتoyen am duwon jama tayia maiyaro ngojanasodæ talaawanjaa

‡ 10:38 10.38 kənjaram-a kasala-a - Bone nja.

jauro raccaana, koro fuwumanjaso ye amnjaro kənduwo fəlejagai.

⁴³ Amma dawundon ngai gəni. Wundu duwon dawundon kuraro waldu cəraanamadə wolodin-doro waljo!

⁴⁴ Koro wundu duwon fuwumandoro waldu cəraanamadə kərea nayi sammayero waljo!

⁴⁵ Awoa Tada Kambedəma tiro nanwolodi caddoro gəni kadio, nanwolodi cədo ronju co am ngəwu merujoro kadio,» yeno.

Isaye kambu laa cunju Bartimawus isan-gaduwu

(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Isa-a fuwurawanju-a bəla Jerikoyero kadira. Jama kada-a rokko Jerikolan keluwunniya, kambu laa cunju Bartimawus tada Timawusse ci jawallen napkada lowo cədi mbeji.

⁴⁷ Isa kam Najaratte də kojiro fangenniya, kowo saptu badije: «Isa, Tada Mai Daudaye,§ wua njunosəne!» yeno.

⁴⁸ Am ngəwu tiro jakkade mədək napco yera, amma cayea kojənaro kowo sapce: «Tada Mai Daudaye, wua njunosəne!» yeno.

⁴⁹ Daji Isa daje: «Tia bowonowo iso!» yeno. Kambudəa bowojane: «Bare təma kolləmmi! Cine nia bowonji,» yera.

⁵⁰ Kambudə awonju jaktuye gəpce cije na Isayero kadio.

⁵¹ Isaye tiro: «Awi niro njəddəkkiya, raam?» cəne tia kiworo. Kambudəye: «Sayinna, sim fandəkkiya, raakko!» yeno.

§ 10:47 10.47 Tada Mai Daudaye - Kaduwu Mai Daudaye, kaala Almasiwu Alaye.

⁵² Daji Isaye tiro: «Lene, kambørsenəm nangaro njëkkawo fandëmma!» yeno. Sadëman sim cuwande jawallan Isaa ga badiyeno.

KIDA ISAYE JERUJALEMNIN

11

*Isaye mai gai Jerujalemba ngawo
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Yah 12.12-19)*

¹ Jerujalemba karënjane gäre bälawa Baitfajea Baitani-aye na Kau Jaitunnedëro kadiranniya, Isa fuwurawanjuye yindi cunode

² tayiro: «Bëla fuwundayedëro lenowo! Ngawuwiyama, koro kutta wunduma tiro ngalte juwanni tuwada nagëwi. Fërangowo kudowo!

³ Kam laaye nayiro: “Awiro adëa diwi?” cënia, tiro: “Këmadë tilan mëradunjua, kërmama kalakci,” wulgënowo!»

⁴ Daji lejane kuttadë lailan ci fadoyen tuwada nayeyera. Kuttadëa fërakcai duwon,

⁵ am laa nadën daadaye tayiro: «Awi diwi? Awiro kuttadëa fëranguwu?» yera.

⁶ Jiri Isa tayiro wulgëgënadë gairo jaawu cadëne amdë ye tayia kolyera.

⁷ Daji kuttadëa* na Isayero cawude kalwunja këladëro ferjagane Isa juwane napkeno.

⁸ Jama kada ye kalwunja këla jawallen feryera, laa ye ngëlai karaan kamjanadëa sërëtkera.

* **11:7** 11.7 kuttadëa - Noduwuram Isa mai gai rokura bawoa Jerujalemba këlewan ngayiye.

⁹ Am fuwu gərjana so, ngawonnju jaana so kowo sapcane: «Hosanna!† Bargaa ti cu Kəmandeyen isimadə!

¹⁰ Nodo bawande Mai Daudaye isimadəa bargaaajo! Hosanna, Mai Samemaro daraja tio!»† cani.

¹¹ Adəgaima Isa Jerujalembo ise Fado Alayero kərgawo. Awiso kirunniya, dunia ləmjəna nangaro, tayi mewun yindində-a rokko caluwe bəla Baitaniyero leyerə.

Isaye ya tarmuye baskudu

(Mat 21.18-22)

¹² Wajənanjua Isa fuwurawanju-a bəla Baitaniyelan keluwunniya, kəna tia kida.

¹³ Kuruwun ya tarmuye kalunjua kirunniya, waneye tada cuwandi cəne nadəro kadio. Kadinniya, kalu gənia, awima cuwandənni, dalilnjudə sa tarmuye gəni nangaro.

¹⁴ Daji Isaye tarmudəro: «Bare wunduma gadero tadanəm juwunni!» yeno. Koro fuwurawanju adəa fangera.

Isa Fado Alayen

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Yah 2.13-25)

¹⁵ Daji Isa-a fuwurawanju-a Jerujalembo kadira. Isa balballa Fado Alayero ngaye ladomaso-a njuwomaso-aa dudu badiyeno. Tewur wuři canjimasoye-a napturam tattawar ladomasoye-aa təmbalje

¹⁶ wundu yayero Fado Alayedəyen karea kodu dapkeyeno.

† **11:9** 11.9 Hosanna - Alaa yungoriyo!

† **11:10** 11.9-10 Jaw

118.25-26

17 Daji jamadæa alamje tayiro: «Kitawulan ruuwada: “Fannidæa fado moduwaye jama dunia sammayelan bowojai,”† amma nayidæ tia jongo gændewuyero kalakkew!»† yeno.

18 Wurawa řimannaye-a malæmba Attauraye-a adæa fangeranniya, jawal Isaa njejoye madu badiyera. Isaa rijana, dalilnjudæ jama samma alamdunjudæa ajapcana nangaro.

19 Dunia læmgenniya, Isa-a fuwurawanju-a bærnidæn keluwo.

20 Wajænanjua suwa læp jawaldøyen kojai duwon, ya tarmuyedæa har færdunjuro ngau ngamjæna kero.

21 Daji Biturus takce Isaro: «Sayinna, akko rui! Tarmu baskunæmmadæ ngamjæna!» yeno.

22 Isaye tayiro: «Alaa mærsanowo!»

23 Jiremaro nayiro wulnjagakki, wundu duwon kau kuruwu adæro: “Cine bæræmbo fidægæne!” cæne karwunjun shekku baworo awo wuljænadæ wakkajiro mærsajiya, wakkaji.

24 Adæ nangaro nayiro wulnjagakki, awi yaye moduwalan koruwiya, tia fanduwwaro mærsanowo, kaandoji.

25 Moduwaro danuwwa duwon, kam laa karwun tawwaa, tia gawurnowo! Bawando Mai Samema ye biwundo gawurnjagai.

26 [Amma tia gawurnuwwia, Bawando Mai Samema ye biwundo gawurnjagaiwawo.]»

*Kænduwo Isaye ndaran isi?
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)*

²⁷ Koro Isa-a fuwurawanju-a waldane Jeru-jalembo kadira. Isa curo Fado Alayen dadaji duwon, wurawa rimannaye-a malamba Attauraye-a amwurawa-a nanjuro isane

²⁸ tiro: «Kənduwo filan awo ania dimi? Wundu niro kənduwo awo ania dioyedəa njo?» cane tia keworo.

²⁹ Isaye tayiro: «Wu ye nayiro koro fal njaddəkki, wuro jaawudəa sewo. Siwia, wu ye kənduwo filan awo ania dikkidəa nayiro wulnjagakki.

³⁰ Kasala Yahaya jamaro cəddənədə, sameyen kadio ra kamben? Wuro jaawudəa sewo!» yeno.

³¹ Daji kattenjan sawardane: «“Sameyen” wulliyea, andiro: “To, awiro gəle tia kasaduwwidə?” cəne sawori.

³² Amma “kamben” wulliyə wa?» yera. Adəa wuldunjadə, jamadəa rijana, dalilnjudə am samma Yahayaa nawiro ngojana nangaro.

³³ Daji Isaro: «Noniyende,» yera. Isaye tayiro: «Wu ye kənduwo filan awo ania dikkidəa wulnjakkiwawo,» yeno.

12

*Misal jərwu agəriduwu kəladowaye
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)*

¹ Daji Isa misalnin wurawa adinwuyesoro manaduwo badiyeno. Tayiro: «Kam laa jərwu inabbe cəde garje curodən bəlaa ingi inabbe tulwoye laje soro kuruwu juworoye kidando. Daji jərwudəa jərwuwu laaro agərijiye bəlawuroro sapkada.

² Sa fərdoye kidənniya, nuwanju cuwandoro kareanju laaa na jərwuwudəyero kinodo.

³ Amma jərwuwudə tia cadane bakcane mukko dea duyera.

⁴ Koro walde kareə gade kinodo. Ti yea cadane kəlanju bakcane tia basaryera.

⁵ Koro walde kareə gade kinodənniya, tia roro keyeso. Koro kareəwa gade kada kinodo. Laanja bakkerə, laanja keyeso.

⁶ Kamnju falma tiro gapcuwo, tadanju jauro cəraanadə. Darye tiye: «Tadaniro daraja cadi,» cəne tia nanjaro kinodo.

⁷ Amma jərwuwudə kattenjan: «Adəma warasamadə wo! Arowo tia yejiyo, warasadə kaandero walji!» yera.

⁸ Daji tia cadane roro ceyese ngawo jərwudəyən gəpkera.

⁹ To, kəma jərwuyedə awi cədi? Ise jərwuwu ania roro ceje am gadero jərwunjudəa ci.

¹⁰ Awo kitawulan ruwuwada adəa kəranuwwi wa?

“Kau duwon fado tandomaso wajanamadə, tima kau tandoye sammaro faidaaro waljənadə wo.

¹¹ Adə kəndo Kəmandeye, andiro jauro ajabba!”»†

¹² Jawal tia taye majai duwon, jamadəa riyera, dalilnjudə kəlanjaman misaldəa kidoro asujana nangaro. Daji tia koljane sapkadara.

† 12:11 12.10-11 Jaw 118.22-23

Kambiwu kɛla akki njoyen
(*Mat 22.15-22; Luk 20.20-26*)

¹³ Daji wurawa adinwuyesodɛ Isaro curo man-anjuyen bɛlaa lajaa cane Farisawa laa-a am Mai Hirudussa jaana laa-aa nanjuro kenodo.

¹⁴ Kadiranniya, tiro: «Sayinna, ni kam jirema ye, wundumaa rinɛmbawo yero noniyena, dalilnjudɛ gayirnɛmbawo, jawal Alaye kalkallo yikkɛrami nangaro. To, Kaisarro* akki njodɛ halal ra haram? Yiye ra bare yiyende?» cane tia keworo.

¹⁵ Amma Isa nanmɛnafɛknjadɛa asuje tayiro: «Awiro wua rijamsuwi? Wuro dinariyus† sukku-dowo rukke!» cɛne

¹⁶ dinariyus tiro kekkudo. Tayiro: «Cu-a kɛla-a wunduye tilan dasaa?» cɛne tayia kiworɛnniya, tiro: «Kaisarre,» yera.

¹⁷ Daji Isaye tayiro: «Awo Kaisarredɛa Kaisarro yowo, koro awo Alayedɛa Alaro yowo!» yeno. Adɛgaima tia jauro ajapkerɛa.

Kambiwu kɛla cinowo duniayen
(*Mat 22.23-33; Luk 20.27-40*)

¹⁸ Sadusiya laa, tayi cinowo duniaye bawo wuljaidɛ, na Isayero isane tiro koro cadde:

¹⁹ «Sayinna, Nawi Musaye: “Kam laa yanjugɛna tada bawo bawoje kamu koljia, kamu yanjugɛna faccɛgɛnayedɛa niyajo yanjugɛnaro kaduwu majuwu!”† ruwujɛna.

²⁰ Akko yaana tulur mbeji. Burwoyedɛ kamu ngoje tada cuwandɛnnin bawoyeno.

* **12:14** 12.14 Kaisar - Gomna kura Rombe. † **12:15** 12.15 dinariyus - Wuri tilan akki biyajai. † **12:19** 12.19 SK 25.5

21 Yindiyedə ye kamudəa niyaje tada cuwandənnin bawoyeno. Yakkuyedə ye ngai.

22 Adəgaima tayi tuldə tada cawandənnin bawoyera. Darye kamudə ye bawoyeno.

23 To, tayi tuldə tial camowonadə, cinowo duniayen kamu wundunjayero walji?» canə tia keworo.

24 Isaye tayiro: «Dalil naye fattuwuwayedə, kitawu bi kənduwo Alaye nonuwwi, mare?»

25 Karmolan cijaiya, larusa so, niya so cadiwawo, tayi alama malaiyawa samelan dasaanadə gairo waljai.‡

26 Koro karmon cidudə, Attaura Nawi Musayen kəranuwwi wa? Kitawulan na kannu dawu kəska cambiyedən Alaye Musaro: “Wuma Ala Ibrahimbe-a Isakuye-a Yakubaye-a wo,”† cənna.

27 Ti Ala am nunaye gəni, am roaye, diye! Nayidə tai danuwe fattuwuwwa!» yeno.

Wadawa samman finja kura wo?

(Mat 22.34-40)

28 Maləmba Attauraye falnja isəna kambiwunjadəa kəranji duwon, Isa tayiro jaawu ngəla cinaro asuyenniya, tiro: «Wadawa samman finja kura wo?» cənə tia kiworo.

29 Isaye tiro: «Sammaro kura wodə, tima: “Jama Israyilawuye fanowo, Ala Kəmandədə ti tilonju lok.

30 Ala Kəmanəmba karwunəm ngan, ronəm ngan, hangalnəm ngan, dunonəm ngan raye!”†

‡ **12:25** 12.25 malaiyawa gai - Sawisoro na Alayen roa dasayi, gadero sanuiwawo. Adəma nangaro samelan kaduwu mada bawo. † **12:26** 12.26 NL 3.6 † **12:30** 12.29-30 SK 6.4-5

³¹ Koro yindiyedə: “Kəmaskinəm yea kəlanəm gairo raye!”† Wadawa aniro kura wo gade bawo!» yeno.

³² Maləm Attaurayedəye tiro: «Jirenəm, sayinna! Awo wulləmmadə fagat: Aladə ti tilonju. Ti gənia, Ala gade bawo.

³³ Tia karwunəm ngan, hangalnəm ngan, dunonəm ngan raame kəmaskinəm yea kəlanəm gairo rawodə, layaso-a sadaaso-a sammaro kura wo!» yeno.

³⁴ Isa maləmdə hangal kəjiaro juwarcəgəna kirunniya, tiro: «Ni-a nodo bargaa Alaye-a kat-tendo kuruwu gəni!» yeno. Ngawo adəyen wunduma cinju mudu kaje tiro koro gade cəddənni.

Almasiwudə Tada Mai Daudaye

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Fado Alayen Isa jamadəa alamdu cədi duwon, tayiro: «Ndayilan maləmba Attaurayedəye Almasiwudə Tada Mai Daudaye§ canidə?

³⁶ Mai Dauda kəlanjuma Ruhu Alayen manaje: “Kəmandeye Kəmaniro: ‘Namme kəmborammilan duwon, kəladowanəmba cidiya sinəmbero yakkəkko!’ cəna.”†

³⁷ Mai Dauda kəlanjuma tia Kəmalan bowojənədə, ndayilan gəle Almasiwudə tadanjuro walji?» yeno. Jama jauro kada karwu kəjiaro tia kərənjai.

Hal maləmba Attauraye

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

† **12:31** 12.31 Lew 19.18 § **12:35** 12.35 Tada Mai Daudaye - Kaduwu Mai Daudaye, kaala Almasiwu Alaye. † **12:36** 12.36 Jaw 110.1

³⁸ Curo alamdunjuyen Isaye: «Malamba At-taurayero hangal gənanowo! Kalwu kuruwua dadadu caraana, koro kasuwulan lewa darajaa-a
³⁹ dandallan bi masəna kuralan na darajaa-a jaumaro caraana.

⁴⁰ Kamu kwa faccəgənaasoye kəndanja sam-maa jawui ye, halnja gəraduro fuwu jamayen moduwa kuruwuro gərjai ye. Am aniyə ajawunja leiran jauro kura!» yeno.

Sadaa kamu kwa faccəgənaaye

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Isa karən sanduwu sadaa fidaaramben nap-kenniya, jamadə curo sanduwudəyero wuri fi-jagai lawarji duwon, arsiyiwu kada isane wuri ngəwu fijagai kiro.

⁴² Koro kamu ngudi kwa faccəgənaa laa ye ise gursu kime* yindi fiyeyeno.

⁴³ Daji Isa fuwurawanjua bowoje: «Jire-marə nayiro wulnjagakki, kamu ngudi kwa faccəgənaa adə sadaa am gadeye sammaa kojənarə fijəgəna.

⁴⁴ Tayi samma arsiyinjalan ngojane fiyey-era, amma ti ngudi duwon kəndanju sammaa fiyeyeno. Awo ronju riwoye ngaa fiyeyeno,» yeno.

13

Jawawi Isaye

kəla wurdu Fado Alaye-a sidu duniaye-ayen

(Mat 24.1-44; Luk 21.5-38)

* **12:42** 12.42 gursu kime - Kunguna yaudiyaye tamannju ganama.

¹ Isa Fado Alayen luwo cædi duwon, fuwura-rawanjuye fal tiro: «Sayinna, akko rui kau ani-a soro ani-a jaumaro ajabba!» yeno.

² Isaye tiro: «Soro mafændi mafændi ania rumma, gæna? Kau ani sammaa wurjane fijai, har tiloma kæla kamanjuyen gapciwaworo walji,» yeno.

Badiduram boneye
(*Mat 24.3-14; Luk 21.7-19*)

³ Isa kæla Kau Jaitunnen na Fado Alaye turuidæn napcæna duwon, Biturus-a Yakuba-a Yahaya-a Andarawus-a runjan isane tiro:

⁴ «Andiro wulsagane, sawi awo ani wakkajai? Koro awo ani sammaye sanja cædiya, awi alama duwon ambo fælediyidæ wo?» cane tia keworo.

⁵ Isaye tayiro: «Hangal gænanowo, bare wunduma nayia njawatkænni!

⁶ Am ngæwu cunilan* isane: “Wuma ti wo!” cane am kadaa cawatki.

⁷ Kæriwu na karænso-a kuruwuso-alan nukcænaro fanuwiya, bare hangalndo cijænni! Sai awo ani burwon wakkajaiya duwon, amma sa njerorambe kua yaye cædænni.

⁸ Lardu-a lardu gade-a lawaladai, koro kærmai-a kærmai gade-a ye kattenjan kæriwu gærjai. Cidi ye na gadegaden loloji, koro kæna ye na naro ngayi. Awo ani samma badiduram boneye bas, alama kamu tia curo lejæna gai.

* **13:6** 13.6 cunilan - Cu Almasiwu Alaye kælänjaro ngojane tayima ti wo cani.

9 «Hangal gənanowo! Fuwu majilissero njasade dandalsolan kowonjai, koro wu nangaro fuwu gomna so, mai soyen danuwi, tayiro shedaro walloworo.

10 Adəgaima sai kawuri kəji Alayedə jama duniaye sammaro wuldiyiya duwon.

11 Nayia njadane shararo njasadiya, bare kəla awo wulluwiyen karwungai diwwi. Awo wulduye Ruhu Alaye sadən nayiro njadidəa mananowo, dalilnjudə nayi gəni, tima manaji nangaro.

12 Yaana yanjugənaa sərəcciyey roro ceyesi, bawa ye tadanjua ngai, tadawa ye bawanja-a yanja-aro tuɾu cadde casakke tayia roro ceyesi.

13 Cuni nangaro† am samma nayia wanjai, amma kam mərje har sa njerorambero‡ dəganamadə njəkkawo cuwandi.

Bone kura

(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

14 «Sa duwon awo waada jauro batti masiwa kudoma na tia jussənnilan daada ruwiya,† (Kəradumadə asujo!), daji am lardu Yahudiyayen dasaanadə cija kauro cagaso leja!

15 Kam kəla soronjuyen dəganadə bare jəpce kare ngoduro curo sorodəyero ngaanni!

16 Koro kam kulolan dəganadə ye bare kalwunju ngoduro waldənni!

17 Yim anin kamu curoa so, nganji cəmbia sodə, kuttunja!

† 13:13 13.13 cuni nangaro - Isaa kasadduwwa nangaro.

‡ 13:13 13.13 sa njerorambe - Kənde Tada Kambədə. † 13:14 13.14 Dan 9.27; 11.31; 12.11

18 Bare awo adə nangərilan§ wakkajənniro Alaa korowo!

19 Dalilnjudə yim anin bone jauro kuttu mbeji, bone duwon sa Ala dunia alakcənayen tai kuro kudero ngaltema jirinju tuwandənni fuwu yen fagat tuwandiawo nangaro.

20 Koro ca Kəmande bone adəye kawunju fulujənnia, wunduma njəkkawo cuwandiawo. Amma am kərejənədə nangaro kawudəa fulujəna.

21 Sa adən kam laaye nayiro: “Akkonju Almasiwudə!” bi “Towonju ti!” cənia, bare tia yasarawwi!

22 Dalilnjudə almasiwuwa kattuwuyeso-a nawiya kattuwuyeso-a isane alama so, awo ajabba ajabba so cadəne, yoyenoa, har am kərejənədəmaa jambajane cawatki.

23 Nayidə, hangal gənanowo! Kawu wakka-jidəro, awo sammaa nayiro wulnjagakkəna.

Kənde Tada Kambədəye
(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

24 «Amma ngawo bone yim aniyen kəngal cələmbo walji, kumbal ye nurnju ciwawo,

25 sillowuwaso ye samelan casuri, koro kənduwowa sameye ye jauro lolojai.

26 Daji Tada Kambədə jauro kənduwoa-a darajaa-a curo fofouyen isi carui.†

27 Adəgaima malaiyawanjua cunode talgəmo duniaye dewu samman ci dajiram duniayen tai

§ 13:18 13.18 nangəri - Curo lardu yaudiyayen sanju jauro samsu ye, kuttu ye. † 13:26 13.26 Dan 7.13-14

ci dajiram sameyero yade amnju kərejənədəa capcai.

Misal ya tarmuye

(Mat 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ «Ya tarmuyen misal adəa asunowo! Sa fəktu badije kalu řijiya, nangəri karənjənarə nonuwwa.

²⁹ Ngaima awo ani wakkajai ruwiya, ti cinnalan del karənjənarə* nonowo!

³⁰ Jiremaro nayiro wulnjagakki, am jaman adəye sanuiwawo, sai awo ani samma wakkajaiya duwon.

³¹ Same-a cidi-a baworo waljai, amma manani təmmaro baworo waljiwawo.

Faadaro dəgaiwo!

(Mat 24.36-44; Luk 21.34-38)

³² «Amma yim bi sa duwon awo ani wakkajidəa wunduma nojənni. Bawadəro kajia, malaiyawa samelan dasaana ye nojanni, Tadadə ye nojənni.

³³ Hangal gənanowo, faadaro dəgaiwo, sanju nonuwwi nangaro.

³⁴ Alamanju kam bəlawuro cədi gai. Kənduwo fannjuro kistuwyedəa wolodiyanjuro koljiye wundunja yayero kidanju ce cinna guredumaro faadaro dəga cəne sapkadano.

³⁵ Adə nangaro faadaro dəgaiwo, dalilnjudə sa kəma fadoye isidəa nonuwwi nangaro, kajiri, bi bune, bi fajar, bi suwa,

* **13:29** 13.29 ti cinnalan - Tada Kambədəye kəndənju del karənjəna.

³⁶ bare yekkinndo bawo kənəm diwi nayia nanjaganni!

³⁷ Awo nayiro wulnjagakkənadəa wundusoro wulgəkki, faadaro dəgaiwo!» yeno Isaye.

KARMO-A CIDU-A ISAYE

14

Isaa roro njejoro mada

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Yah 11.45-57)

¹ Sala Laya Njəkkayirambe-a sala Burodi Yis Bawoaye-aro kawu yindi gapco. Koro wurawa rimannaye-a maləmba Attauraye-a jawal Isaa nangalan tame roro njejoye majai.

² Tayiye: «Sai sala kojiya duwon, bare jama hangalsango casangənni!» yera.

Kamu laaye Isaa sittəranjuro dabbarduwu

(Mat 26.6-13; Yah 12.1-8)

³ Isa bəla Baitaniyelan fado Siman dərimayen* masəna cədi duwon, kamu laa səndal curonjun kawudi məndemi ye, jauru tamanna ye, cunju nardi ngoje ise səndaldəa dauyen namje kawu-didəa kəla Isayero fiyeyeno.

⁴ Am laa awo adəa kutturo carune kattenjan: «Awiro kawudidəa basarjidə?

⁵ Ca kawudi adəa dinariyus† yer yakku kojənarə calade wuri-dəa talaawaro cadəna!» cane tiro sarıwu gənaduwu badiyera.

⁶ Amma Isaye tayiro: «Tia kollowo! Awiro tia suwolluwi? Wuro jauru ser səddəna.

* **14:3** 14.3 Siman dərima - Ti calan dərima duwon ngajənadə.

† **14:5** 14.5 dinariyus - Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

⁷ Talaawasodə sawisoro curondon mbeji, koro sawi yaye, raawwaa, ranguwe tayia banagəwi, amma wudə sawisoro gəni curondon dəgakki.

⁸ Kamu adə awo rakcənadəa cədo. Kawudi adəa tiyiniro fijiye sittəraniro wua dabbarseyeno.

⁹ Jiremaro nayiro wulnjagakki, ndaran yaye curo dunia ngayen kawuɾi kəji Alayedəa wuljai nguson, kamu adəa takturo awo səddənadə yea wuljai,» yeno.

Yahusa Iskariyot Isaa sərəttuwuma
(*Mat 26.14-16; Luk 22.3-6*)

¹⁰ Daji Yahusa Iskariyot mewun yindindəye falnja Isaa mukko wurawa ɾimannayero sərəttuwuro nanjaro leyeno.

¹¹ Adəa fangeranniya, karwunja kəjije tiro wuri cadi cane wadu ngoyera. Yahusadə dama Isaa tayiro sərəttuwuye mada badiyeno.

Masəna sala Laya Njəkkayirambe
(*Mat 26.17-25; Luk 22.7-13; Yah 13.21-30*)

¹² Yim burwoye sala Burodi Yis Bawoayen, yim duwon ngəlaro Laya Njəkkayirambedəa‡ duwajaidə kidənniya, fuwurawanjuye tiro: «Ndaran leniye masəna layayedəa niro dabbarnjəgəiye bumi?» cane tia keworo.

¹³ Daji Isa fuwurawanjuye yindi cunode tayiro: «Bərnidəro ngawowo, kam laa bule ingia ngojəna-a kəla kəlluwi. Tia gaiwo,

¹⁴ fado duwon ngaanaye kəmadəro wulgənowo: “Sayinnaye kusottoram na

‡ **14:12** 14.12 ngəlaro Laya Njəkkayirambe - Ngəlaro duwon bunju wowom karmoyero kadumadə.

fuwurawanju-a rokko masəna layayedəa cadidə ndaran?”

¹⁵ Nayiro soro sameye ngim kura curon karea dabbargada fəlenjagai. Nadən masənadəa andiro dabbarsaganowo!» yeno.

¹⁶ Daji fuwurawadə lejane bərnidəro ngasaye jiri Isa tayiro wuljəgənadə gai awiso kewando. Adəgaima masəna layayedəa dabbaryera.

¹⁷ Kəngal kikkurənniya, Isa mewun yindində-a rokko kadira.

¹⁸ Napcana masəna cadi duwon, Isaye: «Jire-marə nayiro wulnjagakki, kamndo fal wua mukko kəladowayero sərənsiyi, rokkomarə masəna diye,» yeno.

¹⁹ Karwunja jaurə kuttaje fal fallen wundu yaye: «Wuma wa?» cəne tia koro badiyeno.

²⁰ Isaye tayiro: «Curo mewun yindindəyen kərga, kam duwon wu-a buwururo mukko yakkiyenadə.

²¹ Tada Kambədə saptidəma,§ jiri kəlanjun kitawulan ruwuwadadə gai, amma kam duwon Tada Kambədəa kəladowanjuro sərəcciyidə, kuttunju! Kam adə tambənnima tiro ngalwo!» yeno.

Masəna Kəmaye

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-23; 1Kor 11.23-25)

²² Masəna cadi duwon, Isa burodı ngoje Alarə ardiyenniya, fəsakce tayiro ce: «Ngonowo, adə tiyini,» yeno.

²³ Koro kənjaram ngoje Alarə ardiyenniya, tayiro ce tilan tayi samma kesano.

§ 14:21 14.21 Tada Kambədə sapti - Isa nui.

24 Isaye tayiro: «Adəma buni aman ndəptaye* duwon am kada nangaro fidənadə wo.†

25 Jiremaro nayiro wulnjagakki, na adən fuwun gadero ingi inabbe† yakkiwawo, har yim nodo bargaa Alayen bərinno yakkiro,» yeno.

26 Daji aiya Alaa njungoroye yeyeranniya, caluwe Kau Jaitunnero leyera.

Isaye Biturus tia angərji wuldu

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-38; Yah 13.36-38)

27 Isaye fuwurawanjuro: «Nayi samma ngaworo walduwi, akko awo kitawulan ruwuwadadə: “Sənidəa bangəkkiya, dimiyadə tatardai.”†

28 Amma karmolan cikkiya, nayia burwonjakke cidi Galileyero lekki,» yeno.

29 Biturusse tiro: «Tayi samma ngaworo waldai yaye, wudə ngaworo waldəkkiwawo!» yeno.

30 Isaye: «Jiremaro niro wulnjəgəkki, ku bune adəman kawu gudowom yindiro kokkore cakkidəro, wua yakkuro angərsəmi,» yeno.

31 Amma Biturusse kowo dunoaro sapce tiro: «Dole ni-a rokko nuiyero walyeno yaye, təmmaro nia angərnjəkkiwawo!» yeno. Tayi samma ye ngai wulyera.

Moduwa Isaye

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

* **14:24** 14.24 buni aman ndəptaye - Bu Isaye aman katte Ala-a adamgəna-aye tabbacciyidə. † **14:24** 14.24 NL 24.8; Iri 31.31-34
† **14:25** 14.25 ingi inabbe - Diben. † **14:27** 14.27 Jak 13.7

³² Na tiro Gessemani canidəro kadiranniya, Isaye fuwurawanjuro: «Na adən nammowo duwon, moduwa dikke,» yeno.

³³ Daji Isa Biturus-a Yakuba-a Yahaya-aa ngoje rokko lejane karwunju kuttaje ronju jairo ban-nadu badiyeno.

³⁴ Tayiro: «Karwuni jairo kuttajəna, har nukki gai. Na adən danowo, faadaro dəgaiwo!» yeno.

³⁵ Gana laa kuruwuje cidiro təmdiye, yojia, sa boneyedə tia cədanniro moduwa dio badiyeno.

³⁶ Tiye: «Bawani, awiso niro yoji. Kənjaram adəa‡ wulan ngone! Adə yaye awo wu raakkəna gəni, awo ni raammadəma!» yeno.

³⁷ Na fuwurawanjuyero walladanniya, kənəm cadi nayeyeno. Biturusso: «Siman, kənəm wa dimi? Assha! Sa fallo rangəme faadaro dəgambawo wa?

³⁸ Bare jaraptuwuwiro faadaro dəgaiwo, mod-uwa dewo! Ruhudə cəraana, amma tiyidə duno kəskeə!» yeno. §

³⁹ Koro walde leje mana cayedəlan moduwa kido.

⁴⁰ Nanjaro walladanniya, caye gai kənəm cadi nayeyeno, simnja nga kurwowujəna nangaro. Awo tiro wulduwuyema nojanni.

⁴¹ Yakkuyero walladanniya, tayiro: «Kuami-son kənəmbo bowadando tussuwi wa? Cerəna! Sadə cədəna, Tada Kambədəa mukko biwuma-soyero sərəccaana.

‡ 14:36 14.36 kənjaram - Kənjaram bone njaye. § 14:38 14.38 ruhudə - Ro kambe.

42 Cinowo, leniyo! Akkonju kam wua sərənsiyimadə del karənjəna!» yeno.

Isaa ta

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Yah 18.1-11)

43 Sadəman Isa mana cədi ngai duwon, Yahusa mewun yindindəye falnja kadio. Jama kada ye na wurawa řimannaye-a maləm̄ba Attauraye-a amwurawa jamaye-ayen kashagar so, ka so mukkonna ti-a rokko kadira.

44 Caman ti sərəttuwumanjudə tayiro bəlaanan isanojiye: «Kam tiro lewa darajaye yiddəkkidə, tima! Tia taiwo, fərəstiwaworo yadowo!» cənna.

45 Daji Yahusa kadinniyama, na Isayero ise: «Sayinna!» cəne tiro lewa darajaye kiddo.

46 Daji Isaa mukkon dap keda.

47 Am nanjun dajanadəye falnja kashagar ficce wolodi řiman kurayea bakce səmonju tən kamgeno.

48 Isaye tayiro: «A! Nayi kashagar so, ka so mukkonna wua gəndema gai taro wa isuwidə?

49 Yim nguson nandon Fado Alayen dəgaiye jamaa alamməkki duwon, wua sədawwi. Amma awo kitawulan ruwuwadadə wakkajo!» yeno.

50 Daji fuwurawanju samma tia koljane keyaso.

51 Jairo laa mayafi gənia, awima tiyinjun bawo Isaa jəgana mbeji. Amdə tia kedanniya,

52 mayafidəa koljiye de sul kiyaso.

Isa fuwu majilis kura adinwuyen

(Mat 26.57-68; Luk 22.66-71; Yah 18.12-24)

53 Daji Isaa ngojane na řiman kurayero ke-sado. Nadən wurawa řimannaye-a amwurawa

jamaye-a malamba Attauraye-a samma ye cap-kadara.

⁵⁴ Biturus ye katte kaskadaaro har balballa fado rıman kurayedero tia jögane kergaanniya, kannu gəttoro dawu gureduwu Fado Alayen napkeno.

⁵⁵ Wurawa rımannaye-a majiliswu samma-a sheda Isaa roro njeoro mayera yaye, cawandənni.

⁵⁶ Am kada kəlanjun sheda bowuye cadəna, amma cinja tilojənni.

⁵⁷ Daji am laa cijane sheda bowuye cade:

⁵⁸ «Tiye: “Wudə Fado Alaye mukko kamben tədandəna adəa wurnəkke curo kawu yakkuyen mukko kamben gəni gade tandəkki,” ngai cəne fangeiye.» yera.

⁵⁹ Amma kəla adəyeman cinja tilojənni.

⁶⁰ Daji rıman kuradə cije dawunjan daje Isaro: «Jaawunəm bawo wa? Awi gəle am ani kəlanəmnin shedajaidə?» cəne tia kiworo.

⁶¹ Amma Isa cinju kaje jaawu cinni. Koro rıman kuradə walde tiro: «Nima wa Almasiwu Tada Ti Bargaayedə wo?» cəne tia kiworo.

⁶² Isaye: «Wuma! Koro Tada Kambədə mukko kəmboram Mai Kənduwomayen napkada ye, curo fofou sameyen kənde cədi ye ruwi,»† yeno.

⁶³ Daji rıman kuradə kalwunju karje:* «A! Sheda jiri fi gəle gade maniye?

⁶⁴ Alaa gaskadunjudəa fanuwwa. Awi gəle təmanuw?» cəne tayia kiworənniya, tayi samma

† **14:62** 14.62 Jaw 110.1; Dan 7.13-14 * **14:63** 14.63 kalwunju karje - Karwukuttanjuro kalwu daunjuyedəmaa karyeno.

tiro shara kamjagane ronju tuluwoma jusso yera.

⁶⁵ Daji laanja tiro lallari tawatəwajagane simnju jakcane tia babaktu badiyera. Tiro: «Nawinawi de!» cani. Adəgaima gureduwudə ye tia cadane maʁin babakkera.

Biturusse Isaa angərdu

(Mat 26.69-75; Luk 22.54-65; Yah 18.25-27)

⁶⁶ Biturus balballa fadoyedən cidıyan duwon, kir ʁıman kuraye laa nadəro kadio.

⁶⁷ Biturus kannu jəgətti kirunniya, tia ngəlaro ninije: «Ni ye Isa kam Najaratte-a rokko kərgaw!» yeno.

⁶⁸ Amma Biturus angərje: «Awo wulləmidəmaa nokkəni, asukkəni!» yeno. Daji cinna ngaworambo culuwe gudowom kokkore kekko.

⁶⁹ Kirdə walde tia cure am nadən dasaanadəro: «Kam adə ye falnja!» yeno.

⁷⁰ Koro Biturus walde angəryeno. Gana sam kidənniya, am nadən dasaanadəye Biturusso: «Fagatto ni ye kamnja fal, ni kam lardu Galileye nangaro!» yera.

⁷¹ Amma Biturus kəlanju baskuje kansi juwe: «Kam kəlanjun mananuwi adəa nokkəni!» yeno.

⁷² Sadəman gudowom yindiyero kokkore kekko. Daji Biturus awo Isa tiro wuljəgənadəa takkeno. Isaye: «Kawu gudowom yindiro kokkore cakkidəro, wua yakkuro angərsəmi,» cəna. Takkenniya, tai daje so ngoyeno.

15

Isa fuwu Gomna Bilatussen

(Mat 27.11-14; Luk 23.1-5; Yah 18.28-38)

¹ Dunia wayenniyama, wurawa rimannaye-a amwurawa jamaye-a malamba Attauraye-a majilisuw samma-a ci tiloaro sawari kedo. Daji Isaa cekkere caade mukko Gomna Bilatussero kesakko.

² Bilatusse Isaro: «Nima wa Mai Yaudiyayedə wo?» cəne tia kiworo. Isaye: «Nima wulləm, wuma!» yeno.

³ Wurawa rimannayedə awo kadan Isaa burwuyera.

⁴ Daji Bilatus walde tiro: «Kalakkəmbawo wa? Awo kadan burwunjanadəa fanəmmi wa?» cəne tia kiworo.

⁵ Amma Isa kua yaye tiro kalakcəgənni, har Bilatus ajapkeno.

Isaro shara karmoye kamduwu

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Yah 18.39-19.16a)

⁶ Caman kərwu nguson sala adəlan gomnadə kosoma fal jama caworənadəa tayiro salamjiyi.

⁷ Sa adən kam laa amanju-a tuɾu cade kam ceyese kosolan rojana mbeji, cunju Barabbas.

⁸ Daji jama na gomnayedəro isane awo caman tayiro caddidəa njəddoro tia koro badiyera.

⁹ Bilatusse tayiro: «Mai Yaudiyayedəa wa nayiro salamnjagakkiya, rawuw?» cəne tayia kiworo.

¹⁰ Awoa nandərinja nangaro wurawa rimannayedə Isaa mukkonjuro sərətkeyeraro nojəna.

¹¹ Amma wurawa řimannayedə jamadəa casakke cuju Isayero Barabbassa tayiro salamjuwo yera.

¹² Bilatusse walde tayiro: «Awi gəle kam tia Mai Yaudiyayelan bowonuwwadəro yiddəkki?» cəne tayia kiworo.

¹³ Kowo sapcane: «Kəskaro tia jagəne no!» yera.

¹⁴ Bilatusse: «Awiro? Ayau awiye cədo?» yenniya, caye baworo kowo sapcane: «Kəskaro tia jagəne no!» yera.

¹⁵ Daji Bilatus awo ronjaye cədiya cəraana nangaro, tayiro Barabbassa salamgeyeno. Amma cakke Isaa kirwolan jajaryeranniya, tia kəskaro jajaaro mukkonjaro kekko.

Sojiyaye Isaa basardu
(Mat 27.27-31)

¹⁶ Daji sojiyadə Isaa curo balballa gomnariyero caade kəwunja sojiyaye sammaa bowojane capkera.

¹⁷ Kalwu kime* tiro lujagane ariawu kariyiye† kəlejane kəlanjuro gənayeyera.

¹⁸ Daji tiro: «Ala ngəwuro, Mai Yaudiyaye!» wulduwu badiyera.

¹⁹ Kalan kəlanju babakcane lallari tiro təwajagane fuwunjun tungurumjane tiro daraja kedo.

²⁰ Tiro rudu gənajagane kerənniya, kalwu kimedəa řinjane kajəmunju cayedəa lujagane tia kəskaro jaduwo kesado.

* **15:17** 15.17 kalwu kime - Kalwu maila. † **15:17** 15.17 ariawu kariyiye - Jawa kərmaiye.

*Isaa kəskaro jaduwwu**(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Yah 19.16b-27)*

²¹ Kam laa bəla Kuraneye mbeji, cunju Siman, tidə Aleksanda-a Rufus-aye bawanja. Karaan cijəna kodu cədi duwon, sojiyadə dunodunon tia casakke kəska Isayedəa ngoje leyerə.

²² Isaa na tiro Golgota canidəro kesado, Golgotaye maananjudə Na Buwo Kəlaye.

²³ Isaro diben curonjun awo laa mir cani‡ diyadaa caro kedo, amma kənjaro wayeno.

²⁴ Daji tia kəskaro jajagane kajəmunju ngojane wundunja yaye nuwanju cuwandoro walawala cade kattenjan dagaryera.

²⁵ Sa Isaa jajaanadə, sa ləgar suwaye.

²⁶ Allo ayaunju kəlan ruwuwadadə: MAI YAUDIYAYE.

²⁷ Gəndewu yindi yea ti-a rokko jayeyera, faldə kəmboramnjulan, faldə ye wailanjulan.

²⁸ [Adəgaima awo kitawulan ruwuwadadə wakkayeno. Tiye: «Amso tia biwumaro ngoyera,»† cəna.]

²⁹ Am kamjana kojaisodə tiro rudu gənajagane kəlanja kalakalalcane tiro: «Ap! Ni Fado Alayea wurname curo kawu yakkuyen tandəmidə,

³⁰ nda kəskadən jəmmə kəlanəm moye!» cani.

³¹ Wurawa rimannaye ye maləmba Attaurayea rokko adəgai tiro rudu gənajagane amanjaro: «Am gadea cəkkaana, amma rakce kəlanju cəmoyiwawo!

³² Almasiwu Mai Israyilawuyedə kəskadən kərma jəpco, ruiyo tia kasaddiyo!» cani.

‡ 15:23 15.23 awo laa mir cani - Karwun tiyi jau nəmdaye.

† 15:28 15.28 Ish 53.12

Gəndewu yindi ti-a rokko jajaanadə ye Isaa rarayera.

Karmo Isaye

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Yah 19.28-37)

³³ Kausu kəla dawu duwon, dunia nga təmje cələmbo walje, har sa yakku kajiriyero kiado.

³⁴ Sa yakku kajiriyedə Isa kowo dunoaro sapce: «Eloi, Eloi, lama sabaktani?» yeno, maananjudə «Alani, Alani, awiro wua kolsem?»

³⁵ Am nadən dajanadə adəa fangeranniya, laanjaye: «Fanowo, Nawi Iliyaa bowoji!» yera.

³⁶ Daji falnja cəgase leje soso ngoje diben comcombo ləpciye cuttuluwe karo lassiye Isaro sayeyeno. Tiye: «Nda kollowo, Nawi Iliya ise tia kəskadən cəsayia, ruiyo!» yeno.

³⁷ Daji Isa kowo dunoaro sapce ro kirəmbo.

³⁸ Sa adən juwa curo Fado Alayen dəganadəŞ samen tamiya kəla cidiyannaro kudero farak yindiro kargadan.

³⁹ Kajalla sojiyaye fuwu Isayen daadadə jiri Isa bawojənadəa kirunniya, tiye: «Jiremaro kam adə Tada Alayedəma!» yeno.

⁴⁰ Kamuwa laa ye kuruwunin awo ania lawar-jai mbeji. Curonjan Meram Magdala-a Meram Yakuba Gana-a Josi-aye yanja-a Salomi-a.

⁴¹ Sa Isa cidi Galileyedən tia jaane banajagai. Koro kamuwa gade kada Isaa jaane Jerujalemba isana ye nadən mbeji.

Ş 15:38 15.38 juwa curo Fado Alayen dəganadə - Juwa adə na Ala-a tadoye gəraji. Maana kardunjuyedə bargə karmo Almasiwuyen jawal Ala-a tadoye kaada.

*Sittæra Isaye**(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Yah 19.38-42)*

⁴² Yim adə yim dabbarduye.* Wajiya yim tustuye nangaro, dunia kajiriyenniya,

⁴³ Isuwu kam Arimatiyaye, ti curo majil-iswudəyen jauro kam kura ye, nodo bargaa Alayedəye kəndenju gureji ye, na Gomna Bilatussero ridu bawoaro leje kamin Isayedəa tiro cadoro kiworo.

⁴⁴ Bilatus Isa nagatto bawojənadəa ajapce kajalla sojiyayedəa bowoje Isa tussəna wa bawojənadəro kiworo.

⁴⁵ Kajalladəyen Isa bawojənarə asuyenniya, kaminnjudəa Isuwuro kaino.

⁴⁶ Daji Isuwu leje lowowon batta linne ciwe kamindəa kəskadəlan cəsaye battadən kəkərje kauri curo kauyen lajana laaro cakke sənaje ci kauridəyero kau kura təmbalyeyeno.

⁴⁷ Meram Magdala-a Meram Josiye yanju-a ye lawarjane na Isaa sənajanadəa kero.

16*Karmolan cidu Isaye**(Mat 28.1-10; Luk 24.1-12; Yah 20.1-10)*

¹ Yim tustuye koyenniya, Meram Magdala-a Meram ya Yakubaye-a Salomi-a lejane kawudi kamin Isayedəro fidaaro kesiwo.

² Mawuye yim burwoyeya* suwa ləp kəngal kiluwunniya, kauridəro leyera.

* **15:42** 15.42 yim dabbarduye - Jəmma, yim tustuye səbdu.

* **16:2** 16.2 mawuye yim burwoyeya - Ladu.

³ Kattenjan: «Wundu gæle ci kauridøyen kau kuradæa andiro tæmbalji?» cani.

⁴ Amma kæla sapkeranniya, akko kau mafændidæ tæmballada kero.

⁵ Kauridæro kasargaanniya, jairo laa kalwu bulla kæmboramnin napkada kero. Tia kerunniya, karwunja tai daje kamgadano.

⁶ Jairodæye tayiro: «Bare karwundo kamdænni! Isa kam Najaratte ti kam kæskaro jajaanadæa manuwi. Ti na adæn bawo, cijæna! Akko na tia sænajanadæa ruiwo!

⁷ Amma lenowo fuwurawanju-a Biturus-aro: “Ti nayia burwonjane cidi Galileyero leji. Nayiro wulnjaanadæ gai, nadæn tia ruwi,” wulgænowo,» yeno.

⁸ Daji karwunja kamdæna kar kar lolojaiaro kauridæn caluwe cagase leyera. Jauro rijana nangaro, wundumaro awima wuljaganni.

*Isaye fæleduwunju-a samero ledunju-a
(Mat 28.16-20; Luk 24.36-53; Yah 20.11-23)*

⁹ [Mawuye yim burwoyæ suwa læp karmolan ciyenniya, Isa burwon Meram Magdala kamu tilan sedan tulur dujænadæro fæleyaada.

¹⁰ Meram ye leje am calan Isa-a rokko dasaanadæ karwukuttaro cesiridæa najiye tayiro wulyeyeno.

¹¹ Amma Isa roaro waljæna ye, Meram tia curuna yero fangeranniya, njasarairo wayera.

¹² Ngawo adøyen jiri gaden Isa amnja yindi karaaro ledu cadidæro fæleyaada.

¹³ Tayi yindidæ ye waldane amnja gapcanadæro wulyeyera, amma tayi yea njasarairo wayera.

¹⁴ Koro fuwurawanju mewun tilondə masəna cadi duwon, Isa tayi yero fəlediye kəla njasarainambunja-a kəlakibbunja-ayelan tayiro kikkado, dalilnjudə am ngawo cijənayen tia carunadəa njasarairo wayera.

¹⁵ Daji Isaye tayiro: «Dunia ngaro lenowo, kawuri kəji Alayedəa adamgəna sammaro wulgənowo!

¹⁶ Kam kasacce tiro kasala caddənamadə njəkkawo cuwandi, amma kam kasatturo wajənamadə wowom Alaye tia cə dai.

¹⁷ Am kasaccanamadə akko alama rakcane cadidə: Cunilan sedanna dujai, təlamba gade bərin manajai,

¹⁸ kadi mukkon ngojai. Sum casaia, tayia lorujiwawo. Mukkonja am dondiro gənajagaiya, nanlewa cawandi,» yeno.

¹⁹ Kəma Isa mana adəa tayiro cəddənaye ngawon, tia samero casade kəmboram Alayen napkeno.

²⁰ Tayi ye lejane ndara yayero kawuri kəji Alayedəa wuljagai adəgai duwon, Kəmadə tayia banajiye alama kadan manadəa jirero tabbacciyi kərga.]

Manga Kanuri Translation
Kanuri, Manga: Manga Kanuri Translation (Portions)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kanuri, Manga)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c9559a71-f08b-5c68-a545-05813d16a08e